

**AZ ERIULUI-I
REF. EGYHÁZMEGYE**

1938. MÁJUS 18-ÁN SĂCUEINBAN
TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA :
EGEY ISTVÁN
EGYHÁZMEGYEI ALJEGYZŐ.

AZ EGYHÁZMEGYE
HIVATALOS KIADVÁNYA

1938

TIPOGRAFIE SAMUIL KOHN, SĂCUIENI

**AZ ERIULUI-I
REF. EGYHÁZMEGYE**

1938. MÁJUS 18-ÁN SÄCUENIBAN
TARTOTT

**RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZÖKÖNYVE**

ÖSSZEÁLLITOTTA :
EGEY ISTVÁN
EGYHÁZMEGYEI ALJEGYZÖ.

AZ EGYHÁZMEGYE
HIVATALOS KIADVÁNYA

1938

TIPOGRAFIE SAMUIL KOHN, SÄCUENI

Az
Eriului Református Egyházmegye

1938 május 18-án Săcueniban tartott

Rendes közgyűlésén

Jelenvoltak :

a)

Szabó Zoltán esperes

és

Pappszász Lajos gondnok

elnöklete alatt :

b)

tanácsbírák :

lelkészek :

Bakos József
Boruzs Lajos
Hegedüs Albert
Kalmár István

világiak :

Farkas Lóránd
Dr. Gulácsy Sándor
Dr. Kotzó Jenő

c)

jegyzői karból :

lelkészek :

Egei István al. j.

világiak :

Horváth Péter f. j.
Gönczi Sándor al. j.

d)

tanítói képviselők :

Tóth Zsigmond, Jakab Lajos, Kemecey György,
Kósa Károly.

e)

Az egyházak képviselőiben :

- 4) Albiş : Saja Sándor lelkész, Nagy Lajos gdk.
13) Cristur : Donáth László s. lelkész.
24) Târguşor : Bakos József lelkész tb.
5) Balc : Kalmár István lelkész tb.
2) Suplacul de Barcău : Donáth László lelkész.
7) Diosig in Bihor : Fias Kálmán lelkész.
21) Roşiori : Egei István lelkész alj.
33) Vaida : Varga Béla beszolgáló lelkész.
6) Ciocaia : Benedek Géza lelkész Tallódi Sándor gdk.
1) Abram : Debreczeni László lelkész.
3) Adoni : Laczák Dezső lelkész Szodorai János gdk.
6) Buduslău :
41) Cheşereu : Orosz Lajos lelkész, Balaskó Vilmos s. lelkész.
    Şilindruil leányegyházból : Veres Bálint gdk.
14) Cubulcut : Varga Béla lelkész.
32) Valea lui Mihai : Sass Kálmán lelkész, Sie Péter gdk.
17) Olosig : Dajka István lelkész.
27) Simion : Szatmári Károly lelkész.
30) Tarcea : Molnár József lelkész, Asztalos Gábor gdk.
8) Galoşpetreu : Kádár Miklós lelkész, Zeffer Kálmán gdk.
26) Sântimreu : Ludman Lajos lelkész.
25) Sănnicolaul de Munte : Silye Gábor lelkész.
10) Cherechiu : Boruzs Lajos lelkész tb.
9) Cadea : Dibáczy József lelkész.
12) Cheţ : Kulcsár Dezső lelkész.
15) Marghita : Szendrei Dénes lelkész.
16) Mişca : Kovács József lelkész.
7) Petreu : Barcsa Sándor beszolgáló lelkész.
18) Otomani : Cs. Nagy Dániel lelkész.
19) Pişcolt : Simon Ferencz presbyter.
20) Pocluşa de Barcău : Medgyessy Lajos lelkész.
22) Sălacea : Hegedüs Albert lelkész tb.
23) Săcueni : Szabó Zoltán esperes lelkész, Bokor Imre gdk.
24) Săniob : Sallai Lajos lelkész.
34) Tăuteu : Mihályi Zoltán lelkész.
2) Abramuş : Barcsa Sándor lelkész, Adorján János gazdálkodó
    Távolmaradását igazolta : Bónizs Eiemér, Kozma
    Lajos vil. tb. Jakab József Buduslăui lelkész tb. és Pálur
    István Pişcolti lelkész.

1) szám. Alkotó tagok számba vétele, igazolások megalakulás.

Lelkészi aljegyző számba veszi a megjelent alkotó tagokat, bejelenti az igazolásokat, minek megejtése után esperes a közgyűlés megalakulását 52 taggal kimondja és határozatképesnek jelenti ki. A gyűlés 63-ik dicséret eléneklésével kezdetét vette.

2) szám. ESPERES IMÁJA.

Az ének elhangzása után esperes elragadó imája vitte a lelkeket Istenhez, kérve tőle segítséget az egyházi ügyek elintézésében.

3) szám. Gondnoki megnyitó.

Gondnok ur Őméltósága magas szárnyalásu beszédeben kéri az egyházak vezetőit még buzgóbb tevékenységre s ezen munkájukban legyen velük az Isten kegyelme.

A boldogabb jövő reményében a közgyűlést megnyitja.

4) szám. Esperes 1936 évi jelentése az egyházmegye valláserkölcsei s anyagi állapotáról.

1

2

3

*Összesített kimutatás az Eriului ref. egyházmegye
egyházközségeinek 1936 évi állapotáról a beküldött
egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján.*

A gyülekezet belélete.

1. Az Isten Igéje minden vasárnap és ünnepnap d. e. minden egyházban prédikáltatott.

2. A heidelbergi Káté magyaráztatott minden vasárnap 18 helyen. Fölváltva Káté és bibliamagyarázat tartott: Cristur, Târgușor, Ciocaia, Abram, Buduslău, Cubulcut, Poclușa de Barcău.

Pișcolton mikor többen voltak magyaráztatott Káté.

3. Bibliamagyarázatot tartottak: Albiș, Balc, Tarcea, Sânumreu, Marghita, Otomani, Tăuteu, Abramufi és Petreu minden vasárnap d. u.

4. Minden hétköznap istentisztelet volt 15 helyen. Albișon adventi, böjti és bűnbánati hetekben, Târgușoron télen, Roșiori ősszel és tavasszal, Vaida nagyheteken reggel, télen szerdán este, Ciocaián bűnbánati heteken reggel és este. Buduslăun bűnbánati hetekben és adventkor minden szerdán, Cubulcuton október 1-től június 15-ig, Olosigban adventi és bűnbánati hetekben, Sânicolaul de Munten kedden csütörtökön és szombaton Cherechiuban nagyheteken reggel és d. u. Cadean tavasszal és ősszel, Cheșen a hideg idő beáltáig, márciustól az iskolai év végéig, Mișcan iskolai évben minden nap, nyáron szombaton, Otomaniban hétfőn reggel és szombaton este, bűnbánati héten minden reggel és este, Pișcolton bűnbánati héten, Poclușa de Barcăun minden csütörtökön reggel, Tăuteuban bűnbánati héten, Abramufiban csütörtökön d. u. és Petreuban nagyhéten és adventkor.

Sântimreun a hivek résztvétlensége miatt nem tartatik hétköznap istentisztelet.

5 Bibliaolvasás minden hétköznap istentiszteleten van.

6. Bibliamagyarázat a legtöbb helyen advent idején tartatik, egy helyen egész éven át hetenként háromszor, egy-két helyen böjtkor és bűnbánati hetekben, egy helyen a téli időben.

7. Templomlátogatók száma : A) nagy ünnepeken : 11,877. B) Vasárnap d. e. 7023. C) Vasárnap d. u. 3876. D) hétköznapokon 458.

8. Gyermekistentisztelet volt 14 egyházban 80 esetben.

9. A gyermekek a rendes istentiszteleten minden egyházban vasárnap és köznap a tanító vezetésével vesznek részt.

10. Urvacsora mind a hat alkalommal osztatott minden anyaegyházban. A szórványokban Silindru kivételével nem osztatott mind a hat alkalommal.

11. Urvacsorával élők száma az anyaegyházközségekben : Bőjtkor fi 1272, nő 1719, együtt 2991. Husvétkor fi 2475, nő 2784, együtt 5259. Pünköstkor fi 1933, nő 2672, együtt 4605. Ujkenyérkor fi 1306, nő 1934, együtt 3240. Ujborkor fi 1365, nő 2286, együtt 3651. Karácsonykor fi 2136, nő 2124, együtt 4260. Betegek fi 59, nő, 100, együtt 159, Összesen fi 10,546, nő 13,519 együtt 24,065. Urvacsorával élők száma a szórványokban Bőjtkor fi 6, nő 19, együtt 25, husvétkor fi 21, nő 32, együtt 53, Pünköstkor fi 22, nő 35, együtt 57. Ujkenyérkor fi 28, nő 40, együtt 68. Ujborkor fi 14, nő 22, együtt 36. Karácsonykor fi 19, nő 31, együtt 50. Betegek, fi 2, nő 2, együtt 4. Összesen 291.

12. Urvacsorával élők száma anyaegyházközségekben és szórványokban fi 10,648, nő 13,685 együtt : 24,333.

A betegeknek rendszerint urvacsoraosztás alkalmával szolgáltatják ki az urvacsoráját de kívánatra máskor is.

13. Házi istentiszteletet lelkész részvételével nem tartottak egy helyen sem.

14. A lelkészek 969 családot látogattak meg, legtöbb alkalommal a presbiterek és a férfiszövetség tagjainak részvétele nélkül.

15. Vasárnapiiskola Tăuteu kivételével minden egyházban van. Külön jelentést működésről adott ki minden egyház Albiș, Cristur, Târgușor Suplacul de Barcău Cheșereu, Olosig, Valea lui Mihai, Tarcea, Sântimreu, Cherechiu, Sâniob Petreu és Abramufi kivételével.

16. K. I. E. van 18 helyen nincs Cristur, Târgușor Suplacul de Barcău, Adoni, Buduslău, Cheșereu, Cubulcut, Olosig, Tarcea, Sântimreu, Chefi, Marghita, Poclușă,

de Barcău, Sâniob, Tăuteu, Abramuşi és Sănicolaul de Munte. Tehát nincs 17 helyen. Külön jelentést mindenik adott.

17. Férfiszövetség van; Diosigon, Ciocaian, Abram, Simion, Tarcean, Galoşpetreun, Cadean, Cherechiun, Mişcan, Otomaniban, Pişcolton, Sălăcean Sâniobon, Abramuşiban, Petreuban és Valea lui Mihaion.

Ciocaia, Tarcea, Sâniob, Abramuşi és Petreun kivételével mindenik adott külön jelentést.

18. Nőszövetség nincs: Albişon, Buduslăuon és Tăuteuban. (Vaida és Ciocacia) kivételével jelentést adott minden hely.

19. Énekkar van 14 egyházban, 21 egyházban nincs megalakulva, legtöbb helyen férfikar van. Az énekkarok vezetői a tanítók. Az istentiszteleten az énekkar a legtöbb helyen működik, a nagyobb ünnepek alkalmával részt vesz.

20. A szegényekről gondoskodott az egyház 7 helyen, 8847 lei összegben nyújtott segélyt, 28 helyen nem segélyezték a szegényeket. közöttük több helyen segítségre rászoruló szegény nem is volt. A szegénygondozást a legtöbb helyen a presbitérium és a nőszövetség végezte.

21. Az idegenbe ment cseléd lányokat bejelentik, ha tudomást szereznek róla annál a lelkészi hivatalánál, melynek gyülekezetében az eltávozottak szolgálatot nyertek. A nőszövetség ügyel fel rájuk.

22

23. Ref. egyházi népkönyvtár van 10 egyházban 25 egyházban nincs.

24. Iratterjesztés minden egyházközségben van.

Eladtak teljes bibliát 29 drb-t, újszövetséget 465-t, Árvaházi képes naptárt 754-t vallásos iratot 621-t, 358 zsolnárt, vallásos néplap járt 978 példányban.

25. Vallásos összejöveteleket 21 helyen tartottak 156 alkalommal.

26 Gyülekezeti jótékonyság megnyilvánult 29 helyen és külső célokra adott összesen 69,150 leit.

27. A gyülekezeti tagok önkéntes adományainak összege 210,554 lei (mult évi 99,511 lei 50 bani.) Nagyobb jótétevők: Albişon Herman Imre és neje

Farkuly Róza diszes, himzett szószéktakarót adományoztak cca 1500 lei értékben, Cheşereuban Orosz Lajos és neje Komoróczy Erzsébet 9000 lei. Sântimreun a polgári község templom javításra 20.000 leit, Cherechiuban a nőszövetség 4500 lei. Ref. Férfikar 1500 lei, Marghitan a ref. nőszövetség kijavította az orgonát 21.000 lei értékben, Sălăcean Lőrincz Erzsébet, Lőrincz Ferencz, Pázmán András, Perjesz András, Szabó András 2420-2420 lei, Hegedüs Albert 1557 lei, Săcueniban Ref. nőszövetség 6000 lei. Csak az 1000 leit meghaladó összegek vannak feltüntetve.

28. Uralkodó bűnök: tolvajlás, verekedés, iszákosság, paráznaság istenkáromlás. Biróság ítélte el egyháztagot több esetben.

29. Vadházaságban 142 pár él, néhány lelkész ingyen esketéssel mindent elkövetett, arra nézve, hogy a bűn orvosoltassék.

30. Hitelveinkkel ellenkező szokások a temető kivilágítása, babona, urnapjának megtartása. Az egyház előjárósága fölvilágosító egyházi beszéddel küzd ellene.

31. Albişon 1932 óta folyik az agrárper, a polgári község semmi támogatást nem nyújt, Cheşereuban a 14 %-s községi segélyt nem adták ki, Valea lui Mihaion tartozó tanyákon istentiszteletet, — Abramban a gr. keleti egyház párbér-váltságát 6000 lei összegben, — azokat több mint fele részben ref. hiveink fizeti meg. A ref. vallású gyermekek — iskolába rendeltettek fel. Akik felmentek ünnepelhettek, akik pedig templomba mentek. — Husvét és pünkösd másod napján kaptak vakációt a ref. gyermekek bár külön kérésre elengedték őket a d. e. templomozásra az állami iskolából. Abramuşiban az egyház lelkésze elszántatott 2 hold földet a ref. egyház földjéből. Pocluşa de Barcăuban a ref. állami tanító helyére — állami tanítót neveztetett ki. Otomaniban a tanfelügyelőség — megvonta az iskola nyilvánossági jogát.

A belmissziós alakulatok működését a legtöbb helyen betiltotta a hatóság.

A jelentés az esperesi hivatalnak mindezekről megtörtént.

32. A községek területén baptisták, millenisták szombatosok és bibliatanulók vannak. Számuk 927.

33. A községek összes lakóinak száma: 70,336.

II. A gyülekezet külélete.

34. Presbiterek száma : 519, egyházi választók száma 6143, egyházi adózók száma 12,252, egyháztagnak száma : 34,037.

35. Presbitérium minden negyed évben gyűlést tart s törvényszerű jegyzőkönyvet vezet.

36. Egyházközségi küzgyűlés nincs.

37. Egyházi vagyoneleltára minden egyháznak van, az évi változások átvezetettek.

38. Ingatlanok, agrárföldek kivételével az egyházközség nevében állanak.

39.

40.

41. Költségvetése minden egyháznak van.

42. A kivetett egyháziadó összege : 2,047 937. lei és 80q buza. A kivetés fedezi a szükségletet.

43. A múlt évi számadások az eriolui közgyűlés által jóvá vannak hagyva. Az egyházak értékei megvannak.

44. Bevétel volt összesen 3,685,793 lei. Kiadás volt 3,452,500 lei. Maradvány volt 233,293 lei.

45. Tőkepenzsek állaga 1936 december 31-én 1,242.123 lei.

46. Magtár pénzürtéke 1936 december 31-én 364,727

47. Kötvényekre kiadva kezeltetnek.

48. Az egyházközségek összes adóssága 1,065,965 lei

49. Az egyházi épületek között a templomok 95%-ban jókarban vannak, a lelkészi lakások is, az iskolák között és a tanítói lakások között már több százalék a kívánni való.

50. Új építkezésre 76,547 lei fordított.

51. Épületek javítására 379,118 lei fordított.

52. Az egyházi épületek tűzkár ellen 14,747,030 leig vannak biztosítva, a biztosítási díj 28.983 lei.

53. A belhivatalnokok a múlt évről 19 hely kivételével ki vannak fizetve. Belhivatalnokok fizetéséből hátralék 358,068 lei.

54. Az egyházközségek kerületi és egyházmegyei járulékaik csak részben vannak kiegyenlítve.

55. Pere van 7 egyházközségnek

56. Temetője minden egyháznak van, legnagyobb részt a hivek által gondozva.

57. 12 egyház kapott segílyt 142,500 lei erejéig.

III. A gyülekezet iskola ügyei

58. Cristur, Poclusa de Barcău, Abram, és Abramuti kivételével minden egyház tart fenn iskolát.

60. Az elemi iskoláért az egyházak 2,279,181 lei terhet viselnek.

61. Tanulók száma ref. elemi iskolában 2598.

62. Református tanulók száma a nem ref. elemi iskolában 2171.

63. A tanítás eredménye 35 iskola kitünő, 12 jeles, 7 jó, 4 megfelelő. A nem ref. elemi iskolába járó ref. tanulóknak a lelkész tanítja a vallást leginkább. A vallástanítás eredmény megfelelő, mindenütt.

64. Az iskola felszerelése törvényszerű mindenütt.

65. A beküldött jelentésekből pontosan meg nem állapítható, hány családot látogat meg a tanító.

66. Iskolalátogatás az egyházi felsőbb hatóság részéről 2 izben volt, állami hatóság részéről összesen 70 izben volt iskolalátogatás.

IV Anyakönyvi adatok az anyaegyházközségben.

67. Megkereszteltetett törvényes fi 443, nő 433, összesen 876. Törvénytelen fi 21, nő 32 összesen 53. Együtt fi és nő 929. Nem kereszteltetett meg fi-nő.

Szülöttek száma az állami anyakönyv szerint fi 464, nő 465, együtt 929.

68. Eltemettetett fi 324, nő 340, összesen 664. Szertartást mellőzte 3. Meghaltak állami anyakönyv szerint fi 326, nő 341, összesen 667.

69. Házasságát egyházilag is megkötötte tiszta pár 274, vegyes pár 53. Nem esküdött meg egyházilag 20 pár. Állami anyakönyv szerint házasságot kötött tiszta ref. pár 280, vegyes pár 67, összesen 347 pár.

70. Konfirmált fi 348, nő 424, összesen 772.

71. Áttért fi 23, nő 7, összesen 30.

72. Kitért fi 22, nő 45 összesen 67.

73. Elköltözött fi 49, nő 42, összesen 91.

74. Beköltözött fi 14, nő 10, összesen 24.

75. Lélekszám 1936 december 31-én 38,726. Miután az adatok nem minden egyházban vannak kitüntetve, azt megállapítani, hány volt ezek közül a fi és hány a nő, nem lehetett.

V. Anyakönyvi adatok a szórványokban és leányegyházakban.

76. Megkereszteltetett törvényes fi 14, nő 4, összesen 18. Törvénytelen fi 2. Együtt fi és nő 20. Szülöttek száma az állami anyakönyv szerint; fi 16, nő 4, összesen 20.

77. Meghalt fi és eltemettetett 6, nő 6, összesen 12. Halottak száma állami anyakönyv szerint fi 6, nő 6, összesen 12.

78. Egyházi házasságot kötött tiszta pár 6 vegyes pár 1, összesen 7 pár. Állami anyakönyv szerint házasságot kötött tiszta 6, vegyes pár 1, együtt 7 pár.

79. Konfirmált fi 3, nő 6 összesen 9.

80. Áttért fi—, nő—.

81. Kitért fi—, nő 1, összesen 1.

82. Elköltözött fi 6, nő 11 összesen 17.

83. Beköltözött fi—, nő—.

Lélekszám 1936 december 31-én 1484.

*Az esperesi látogatás kitünőnek minősítette
a következő tanítókat.*

1. Kemecei György	Albiş
2. Tompa Róza	"
3. Csokáné, Thamo Anna	Târguşor
4. Sipos Pál	"
5. Elekes Károly	Balc
6. Elekesné, Mahulik Julia	"
7. Kocsis József	Suplacul de Barcău
8. Ebergényi Irén	" " "
9. Asók István	Diosig
10. Szántó Béla	"
11. Bod Ferenc	"
12. Bodné, Nagy Piroska	"
13. Fazekas Margit	"
14. Horváth Géza	Roşiori
15. Váry Margit	"
16. Kovács Ferenc	Buduslău
17. Virág Sándor	Cheşereu
18. Boruzs Magda	"
19. Tóth Zsigmond	Valea lui Mihai
20. Pálfi Gizella	" " "
21. Pálfi Irén	" " "
22. Ádám Lajos	Simion
23. Kántor Péter	Marghita
24. Kántor Péterné	"
25. Kulcsár Ilona	"
26. Kósa Károly	Otomani
27. Bereczki Ilona	"
28. Koosné, Sziky Irma	Pişcolt
29. Kassay József	"
30. Jakab Lajos	Sălăcea
31. Kaszi Ilona	"
32. Tóth Anna	"
33. Benke Pál	"
34. Péter Béla	Săcueni
35. Polgári Vilma	"

Jelentésemet azzal a kéréssel zárom be, méltóztassék az 1000 Lein felüli adományozásoknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazni s őket erről értesíteni továbbá méltóztassék a kitünőnek minősített tanítók neveit jegyzőkönyvünkben feltüntetni.

Vagyok az e. m. közgyűlésnek alázatos szolgálója

Szabó Zoltán
esperes.

Közgyűlés a gondosan összeállított s felolvasott jelentést tudomásul véve a következőket határozza el.

a.) H. k. Sântimreui lelkészt elkötelezi, hogy a hivek részvétlensége daczára is tartson hétköznapi a gyermekek részvételével istentiszteletet.

b.) Vasárnapi iskola a Tăuteu-i egyházban is beállítandó.

c.) Azt a 21 egyházat hol még az énekkar felállítva nincs utasítja, hogy a lehetőség szerint az énekkart alakítsa meg, mielőtt az illetékes hatóság engedélyezi.

d.) Sajnálattal veszi tudomásul közgyűlés, hogy a Valea lui Mihai-i tanyákon nem lehet tartani istentiszteletet, amelynek a kieszközlésére már minden lépés megtétetett.

e.) Szomoruan veszi tudomásul közgyűlés az Ambrami jelentést, míg a ——— párbérsegélyben, az egyház községi segélyben részesül addig a ref. egyház nem. ——— ref. gyermekeinket ünnepnapjainkon az állami iskolába ——— valamint az, hogy ——— a ref. egyház földjéből két holdat elszántatott. Közgyűlés hasonló esetekben, községi segély és minden más ——— ügyekben utasítja a lelkészt és egyháztanácsot, hogy minden tőlük telhetőt megtegyenek és eljárásukról, az esperesi hivatalnak jelentést tegyenek.

f.) Közgyűlés elkötelezi az egyházakat, hogy úgy a tanítók fizetését mint a kerületi járulékokat pontosan és mielőbb eszközöljék.

g.) Közgyűlés a következő adakozóknak, adományaikért hálás köszönetét fejezi ki s jegyzőkönyvben örökíti meg :

1. Herman Imre és neje Farkuly Róza Albiși lakosoknak 1500 Lei értékű szószékterítőért.

2. Orosz Lajos lelkész és neje Komoróczi Erzsébet urnő Cheșereu-i lakosoknak 9000 Lei adományáért.

3. Sântimreui polgári község 20,000 Lei templomjavítási adományát.

4. Cherechiu-i nőszövetség 4500 Lei férfikar
1500 Lei.

5. Marghita-i nőszövetség 21,000 Lei orgona javítási
adományáért.

6. Sălacea-i lakosok Lőrincz Erzsébet, Lőrincz
Ferencz, Pázmán András, Perjesi András, Szabó András
2420—2420 Lei adományaikért.

7. Hegedüs Albert Sălacea-i lelkész ur 1557 Lei
adományáért.

8. Săcueni nőszövetség 6000 Lei adományáért.
Mindezen egyházunkat segítő és szerető sziveket kísérje
a mi Istenünk gazdag áldása.

9. Kitűnő tanítók neveit az egyházmegyei jegyző-
könyvben megőrökíti, ezek a következők :

Kemecsei György	Tóth Zsigmond
Tompa Róza	Pálfi Gizella
Csokáné, Thamo Anna	Pálfi Irén
Sipos Pál	Ádám Lajos
Elekes Károly	Kántor Péter
Elekesné, Mahulik Julia	Kántor Péterné
Kocsis József	Kulcsár Ilona
Ebergényi Irén	Kósa Károly
Asók István	Bereczki Ilona
Szántó Béla	Koosné, Sziky Irma
Bod Ferenc	Kassay József
Bodné, Nagy Piroska	Jakab Lajos
Fazekas Margit	Kaszi Ilona
Horváth Géza	Tóth Anna
Váry Margit	Benke Pál
Kovács Ferenc	Péter Béla
Virág Sándor	Polgári Vilma
Boruzs Magda	

Esperes időszaki jelentése.

1937 máj. 8-tól-1938 máj. 18-ig.

Nagytszeteletü és Méltóságos Egyházmegyei közgyűlés!

Egy teljes esztendő telt el azóta, amióta e. m-i közgyűlésünket ezen a helyen megtartottuk, miután az őszi e. m-i közgyűlésnek csak egyetlen egy olyan tárgya lett volna, amelyet igazgatótanácsi ülésen nem tárgyalhattunk volna le költségkimélés szempontjából igazgatótanácsi ülésén intéztük el a fölmerült közigazgatási ügyeket. Egy teljes esztendő, tehát az, amelyről jelentést tartozom tenni. Ez az esztendő változást idézett elő az e. m. alkotó tagjaiban, lelkészeinek, tanítóinak a sorában és sok olyan kötelességteljesítés elé állított, amelyekre egy évvel előbb távolról sem gondoltunk. Nagyon hosszúra terjedne az én jelentésem, ha tett intézkedéseimet mind fel akarnám sorolni, épen azért, számolva a kimért idő tartalmával, csak a legfontosabb intézkedések megtételét sorolom fel.

Változások történtek a lelkészi karban Ciocaian, ahol a lelkészi meghívás nem sikerült ugyan, de választáson Benedek Géza Oradea-olig segédlelkész nagy többséggel megválasztotta a gyülekezet élére. A szabályszerű választás után a concessát kiadtam és szept. 5-én beiktattam. Tăuteuba beszolgáló lelkészül előbb Kovács József Mişcai lelkészt, majd annak lemondása után Debreczeni László Abrami lelkészt bíztam meg a beszolgáló lelkészi tiszt teljesítésével. A díjlevél csonkítatlan fennmaradása érdekében szükségessé vált az, hogy a gyülekezetet személyesen keressem fel, prédikálásomnak és a presbiterekkel való értékeszésemnek, kivánt eredménye nem is maradt el. A presbitérium aláírta a régi díjlevelet s miután a díjlevél felsőbb hatósági megerősítéssel ellátva sohasem volt, úgy az e. m.-i, mint az e. ker.-i igazgatótanácsi üléseken, azt törvényes záradékkal elláttattam. Ha a díjlevél kérdésében az egyháztanács egy ideig nem akart a törvényes álláspontra helyezkedni, annál örvedetesebb volt a Tăutei ref. egyházban az a felemelő együttérzés, amely a lelkészi állás betöltése alkalmával nyilvánult meg, amidőn az Valea lui Mihai-i segédlelkészt,

Mihályi Zoliánt egyhangu meghívás útján lekipásztorává
választotta. Az elválasztott beiktatásán személyesen résztvettem.

Mind a két új lekipásztorban ügybuzgó lelkiismeretes munkást nyertünk és valószínűnek tartom azt, hogy a Tăuteu-i gyülekezetben egy esztendő múlva, a régi visszavonás helyét az építő munka foglalja el.

Változások voltak segédlelkészeink karában is. Varga Béla Săcueni-i segédlelkészt Carei Mariba Dr. Benedek Imre Carei Marei segédlelkészt Săcuenira helyezte Püspök Urunk. A Diosigi-i segédlelkészt, Diószeghy Károlyt Domoheira választották meg rendes lelkésznek, helye káplánhiányában üresedésben van ma is. Ugyancsak ez történt Szücs Jánossal is, akit egy hónapi, Valea lui Mihai-i segédlelkészi szolgálata után Püspök Ur Oradea-oligosigba helyezett át, helyére pár nappal előbb Horváth Viktort nevezte ki, Chesereuba a szükségessé vált segédlelkészi teendőik végzésére Balaskó Vilmost rendelte ki.

Vaidaról Szücs István lelkésztestvérünket Tămaşda-ra választották meg, így helye megüresedett. A beszolgáló lelkészi teendőik végzésére Ludmánn Lajost hívtam fel. Négy hónap telt el a lelkészi állás megüresedése óta, a Vaida-i egyház presbitériuma azonban a díjlevél tételét kiszolgáltatni az új, megválasztandó lelkészének nem akarja. Alkudozik a díjlevélre. Ludmánn Lajos beszolgáló lelkész minden rábeszélése és fölvilágosítása hiába valónak bizonyult a kötelességét teljesíteni nem akaró presbiterekkel szemben ezért a beszolgáló tisztről lemondott. Varga Béla Cubulcut-i lelkészt kértem föl ezután a Vaida-i egyház vezetésére, miután a közelebbi lelkészek elhárították maguktól a megbízatást, ismervén a Vaida-i presbitérium mentálistását. Azonban bizom abban, hogy a mostani beszolgáló lelkész el fogja találni azt a hangot, amellyel a Vaida-i presbitériumot az egyedül helyes és törvényes utra fogja terelni.

A lelkészi állásban való változások alkalmával fájó szívvel emlékezem meg arról a veszteségről, amely az egyházmegyét Balogh Ferenc Marghita-i ny. lelkész halálában érte. A szelid lelkületű, mély tudással rendelkező

lelkész Agriş birtokán érte utól a halál, ahol nem szünt meg egészen haláláig az Isten igéjét hirdetni, az ottani lelkésznek segíteni és résztvenni a Agriş presbiteri gyűléseken. Temetésén, bármennyire nehéz ut is volt, személyesen résztvettem. A gyászháznál a gyászszertartást végeztem, özvegynek egyházmegyénk mély részvétét kifejezésre juttattam, koporsójára az e. m. nevében koszorút helyeztem, most pedig e. m. közgyűlésünk jkvének lapjain emlékének megörökítését kérem.

Változások történtek a tanítói karban is, Sânicolaul de Munten ahol Cseh Imrét, Mişcan Bereczky Ilonát, Valea lui Mihaion Felker Lajost és Cheşereuban Boruzs Magdát választották meg.

Közigazgatási vitás ügyek, valamint fegyelmi ügyek is fordultak elő, amelyeknek elintézése céljából kénytelen voltam az e. m-i időszaki bíróságot igénybevenni.

Saja Sándor két rendbeli fegyelmi ügye nyert elintéztést, amelyik közül az egyikben önmaga ellen kérte meg a fegyelmi eljárást.

Pişcolton, mintegy nyolc rendbeli nyert 90%ban elintéztést.

Péter Béla Săcueni-i igazgatótanítónak Szabó Lajos Săcueni-i tanító elleni panaszában, Vén Istvánnak az Adoni-i ref. egyház elleni panaszában szintén ítéletet hozott a bíróság s a megfellebbezett ítéleteket a ker-i bírósághoz felterjesztettem.

A Szendrei-Szenyesy ügyben a bíróság békés meg egyezést hozott létre. A Cherechiu Steimetz Imre tanító ügyét, az Olosig-i két rendbeli, valamint özv. Csengeri Antalné Marghita-i lakos adóügyi fellebbezését is elintézte a bíróság. Egyetlen egy egyháznak van még a bíróság előtt elintézetlen ügye, ez a Tăuteu-i egyház, amelyben a bíróság kezét megkötötte az a körülmény, hogy az 1935 és 1936 évi számadások nem voltak elkészítve, amelyek nélkül pedig a bíróság az ügyet tárgyalás alá nem vehette.

Az új lelkész megkapta az utasítást a számadások elkészítésére, valamint a fegyelmi ügy egyikének békés elintézésére, úgy szintén arra is, hogy az elhunyt lelkész özvegyének járulékai, az esperesi hivatalban megkötött egyeszségi irat szerint miként egyenlítették ki.

A Pişcolt-i ref. egyházban a mult súlyos mulasztásaiból eredő következmények még mindig nagy nehézséget okoznak. Az egyháznak a templomépítéssel kapcsolatosan több százezernyi összegről szóló pere folyik a felsőbb bíróság előtt s annak eldőlésével fordul jobbra avagy még rosszabbra az amugyis súlyos helyzet. Az eriuli elnöksége és ügyésze mindent elkövetett az ügy békés elintézése érdekében, az egyház presbitériumának a macacsságán azonban megtörött minden igyekezete.

Nem volna teljes előterjesztésem ha az Valea lui Mihai-i ref. egyháznak helyzetéről nem tennék jelentést. Ugy érzem, hogy a Valea lui Mihai-i ref. egyháznak helyzetével nem csupán felügyeleti jogánál fogva az esperesnek kötelessége foglalkozni, hanem foglalkozniakell magának az eriului közgyűlésnek is : A Valea lui Mihai-i állami iskolában folyó vallástanítást vizsgáló biztosokkal megvizsgáltattam, az eredményt, noha kevésel előbb még a lelkésznek segédlelkésze volt, nagyon szomorunak, ugyszólván semminek találták. Hogy milyen lehet az eredmény akkor, amikor a Valea lui Mihai-rendkívül nagy elfoglaltságot adó egyházban a lelkésznek egyedül 5.00 gyermeket kell a különböző állami iskolákban tanitania, emellett oktatásban részesíteni az iparos iskola növendékeit is, azt nem nehéz megjósolni ! Az e. m-i közgyűlésnek kényszerítenie kell a Valea lui Mihai-i egyházat arra, hogy a nagyszámu állami iskolai növendékek kellő vallásos oktatásáról gondoskodják s lelki gondozásban részesüljön a hiveknek az a tömege is, amelyet Dienes telepnek neveznek s amelyen mintegy 1.500 lélek él vallásos gondozás nélkül. A Valea lui Mihai-i ref. egyházban mulhatatlanul szükséges az, hogy a hivek lelki gondozása és a vallásos nevelés nélkül felnőtt vagy iskolázatlanul levő gyermeknek, valamint az állami iskolákba járó tanulóknak vallástanítása eredményesen ellátassék s e célból egy állandó hitoktatói, lelkészi állás kreáltassék, amely állásnak viselője egyuttal a Dienes telep lelki gondozását is ellássa, mint az ott építendő imaháznak a lelkésze. Ez intézkedések megtétele nélkül a biztos pusztulás felé halad az egyház a legrohamosabb lépésekkel. Tehát e tekintetben az eriului közgyűlés bölcs intézkedését kérem !

Az egyházlátogatást Bónizs Elemér, Dr. Gulácsy Sándor, Kozma Lajos, Farkas Lóránd, v. tb. Papszász Lajos gondnok, Kalmár István, Bakos József, Boruzs Lajos és Hegedüs Albert tanácsbíró és az illetékes lelkészdekán. Urak közreműködésével, akiknek ezuton mondok köszönetet, elvégeztem. Az e. m. anyagi és erkölcsi állapotáról szóló jelentésemet elkészítettem és annak idején a püspöki hivatalba fölterjesztettem. Fölhivtam a lelkész és tanítói dékánokat a téli iskolalátogatások megejtésére is s tőlük a kiállított jegyzőkönyveket bekértem. Midőn e két rendbeli vizitációról jelentést teszek, mindkettőhöz kénytelen vagyok megjegyzést fűzni. Az egyházlátogatási jkv. elkészítésénél arra kérem az egyházi látogatást végző megbizottakat, hogy a látogatási jkv. un. megjegyzések rovatába helyzetképét adják meg tömör leírásban az illető egyháznak, feltüntetve azt, mi az egyházban dicséretreméltó, mi az ami helytelen? amit javítani az egyházi életből kiküszöbölni kell, egyaránt kiterjedve ugy az egyház szellemi, mind anyagi ügyeire. Így abban a helyzetben leszek, hogy a statisztikai adatok felsorolásán kívül minden egyháznak kicsiny, de hű képét mutathatom be az e. m-i közgyűlésnek. Az iskolalátogatással kapcsolatban pedig rá kell mutatnom arra a körülményre, hogy ennek az elrendelése, valamint az Şilindru-i egyházzal szemben vállalt 3,000 Leinyi kötelezettség teljesítése az e. m-i pénztárt annyira igénybe veszi, hogy a közigazgatási járulékoknak fölemelése nélkül az iskolalátogatás a jövőben nem foganatosítható. Méltóztassék tehát e tekintetben az e. m-i pénztáros meghallgatása után bölcs belátással határozni.

A vagyontárolakat minden egyháztól bekértem, miután az e. m. közgyűlés elé tartozik annak megerősítése, mostani tárgysorozatba felvettem.

Mult közgyűlésünknek, a ker.-i nyugdíjintézetre vonatkozó javaslatát, valamint az e. m.-i Gyám-és Nyugdíjintézet alapszabályát az e. m-i közgyűlési határozattal együtt fölterjesztettem.

E. ker.-i lelkészi és világi tanácsbírói állásra, valamint zsinati tagságra és póttagságra elrendelt, bekért és beérkezett szavazatokat idejében fölterjesztettem.

Perselypénzeket beszedtem s illetékes helyre juttattam. Iskolák évvégi statisztikáját, egyházközségeink lélekszámát, át-és kitérésekről szóló kimutatást fölterjesztettem.

Férfi és Nőszövetségeink számára küldött bizonyítványokat továbbítottam, a márāsești érmekeket szétosztottam az értük járó díjakat az államsegélyből levontam. Ügyrendi és pedagógiai jkveket minden lelkészi hivatalnak megküldtem s árat az államsegélyből levonva beszolgáltattam a püspöki hivatalba.

Az új alkotmányra az esküt kivettem, kiállított jkveket fölterjesztettem illetve irattárba helyeztem.

A 8550/1937 sz. körrendelet értelmében egyházmegyénk tanítói karának véleményét bekértem az ABC átdolgozása tárgyában. Csak három kör jelentése érkezett be, miután a köri értekezleteket nem lehetett mindenütt megtartani hatósági tilalom miatt. A beérkezett három jelentést felterjesztettem.

Utolsó közgyűlésünk óta összesen 18 körlevélben tettem meg a közérdekű intézkedéseket. Nemzeti ünnepek megtartására fölhívtam lelkésztestvéreim figyelmét, választók névjegyzékét bekérve megerősítettem. Nőszövetségek figyelmét fölhívtam az Árvaház javára való gyűjtésre, tanítók román nyelvű vizsgáját bekértem és jelentettem, 1937/38 évi költségvetéseket és számadásokat felülvizsgáltam, ugyszintén az e. m. és gyámintézet számadásait is, tanítói és kántori jövedelmek szétválasztásáról s korpótlékuk megállapításáról jelentést kértem s az összesített kimutatást felterjesztettem. Két esetben is közöltem, hogy tüdőbajos, vagy erre hajlamos egyének nem alkalmazhatók egyházi tiszteségekre Cherechiu-i templomszentelésen való részvételre lelkésztestvéreimet felhívtam s azon a Püspök Ur jelenlétében többen résztvettünk. Közöltem azt is, hogy egyházainkban történő, közérdekű eseményekről küldjenek rövid leírást a Reformátusok Lapjának. Jövedelméről szóló változtatást mutató jelentéseket bekértem s továbbítottam. Iparos Otthon támogatására felhívtam a lelkészek figyelmét E. m-i tartozások rendezésére a hátralékos egyházakat felszólítottam. Belmissiói alakulatok működéséhez szükséges kimutatásokat bekértem és fölterjesztettem. Az egyházmegyénkben

esküt nem tett tanítókat eskütételre fölhivtam. Intézkedtem a műemlékek, pótköltségvetés elkészítése. Baldácsyalap számadása tekintetében. Lelkészeink, segédlelkészeink törzskönyvi lapjában a szükséges változásokat eszközöltem.

Az államsegélyt minden alkalommal kihoztam s a szükséges levonásokat eszközölve, kiosztottam. 9 lelkésztestvéremnek a korpótlék elnyerhetése céljából román nyelvű szolgálati bizonyítványt állítottam ki s küldtem a minisztériumba.

A Boruzs-segélyben özv. Kovács Lajosné, Fiass Kálmán, Kulcsár Dezső és Sallay Lajos részesülnek ez évben, A Végh-nővérek segélyét elküldtem minden hónapban. A ker-i utazó Titkár Ur 9 egyházat meglátogatott s számára az utitervet elkészítettem, amiről úgy őt, mint az illetékes egyházakat értesítettem.

A „Lelkipásztor“ c. lapért a Baia Mare-i lelkész Ur megbízásából az előfizetési díjakat a hátralékosoktól az államsegélyből levontam s illetékes helyre juttattam.

A Püspök Ur generális vizitációjára vonatkozó utitervet elkészítettem s közöltem az illetékes lelkész urakkal.

Jelen közgyűlés tárgysorozatát elkészítettem, a tanítói és az e. m-i közgyűlésre az engedélyt kieszközöltem, a gyűlést lelkészértekezletet, gyámintézeti közgyűlést a mai napra összehívtam.

Jelentésem tudomásul vételét és tett intézkedéseim jóváhagyását kérve vagyok A Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei közgyűlésnek

Săcueni, 1938 május 18-án.

alázatos szolgája

Szabó Zoltán

esperes.

5 sz.

Esperes időszi jelentése.

a) Közgyűlés a felolvasott esperesi időszi jelentést tudomásul veszi és az abban felsorolt elnökileg végzett intézkedéseket jóváhagyja.

b) A nyugalomba vonult és mégis mindhalálíg hű munkásnak a nagytudományu galamblelkű ritka becsületességű igaz barát Balogh Ferencz volt Marghitai lelkész, egyházmegyénk volt tanácsbirójának emlékét jegyzőkönyvünk külön lapján megörökíti.

c) Közgyűlés elkötelezi az Valea lui Mihai-i egyház tanácsot arra, hogy az állami iskolai vallásos oktatás sikeres ellátása és a Dienes telep vallásos gondozására vonatkozólag czélra vezető és időhöz kötött tervet készítsen, a terv megvalósítását azonnal kezdje meg és július 10-ig tett intézkedéséről tegyen az Esperesi hivatalnak jelentést. Az egyházmegyei határozat megtagadása, vagy a határozat teljesítésének elodázása fegyelmi vétséget jelent.

d) Egyházlátogatás alkalmával a látogatást végzők a jegyzőkönyv „megjegyzések” rovatába az egyház szellemi és anyagi ügyéről rövid helyzetképet adjanak.

e) Az egyházmegyei közigazgatási járulékot tekintettel a Silindru-i egyház megszavazott segélyének folyósítására valamint a félévi iskolalátogatás fedezetlen kiadására személyenként 1 Lei-ről már a folyó évre 1 Lei 40 banira emeli.

Emlékezete legyen áldott

Balogh Ferencz

nyugalmazott marghitai lelkésznek !

Fáradhatatlan volt az egyházi szolgálásban, hű volt a reá bizottakban, az emberszeretetben páratlan, mindig megbocsátó, mindeneket elfűrő, mindenkit szerető, őszinte, igaz ember, ki bölcsessége csodálatos, szónoki előadásának bámulatos voltával lenyűgözte a hallgatóságot.

Sírba tért, de mi emlékét szivünkbe zárva hálás kegyelettel őrizzük meg.

6 sz.

A Tăuteui ref. egyház 1937 nov. 28 án Mihályi Zoltán Valea lui Mihai-i segédlelkészt egyhangulag lelkipásztorává választotta, esperes nevezett lelkésznek a hivatala elfoglalhatására szükséges megerősítést kiadta s miután lelkészi állását el is foglalta kéri az egyházmegye megerősítését.

Közgyűlésünk Mihályi Zoltán Tăuteu-i lelkészt hivatalában megerősíti és lelkészeinek sorába örömmel beiktatja.

Utasítja a választott egyházat és megválasztott lelkészt, hogy a megállapított bekebelezési díjat 30 nap alatt az egyházmegye pénztárába befizesse.

6 sz. b) A Ciocaia-i ref-egyház 1937 aug. 1-én Benedek Géza Oradea-i segédlelkészt lelkipásztorává választotta, esperes a nevezett lelkésznek a hivatala elfoglalhatására szükséges megerősítést kiadta s miután lelkészi állását el is foglalta kéri az egyházmegye megerősítését.

Közgyűlésünk Benedek Géza Ciocaia-i lelkészt hivatalában megerősíti és lelkészeinek sorába örömmel beiktatja. Utasítja a választó egyházat és megválasztott lelkészt, hogy a megállapított bekebelezési díjat 30 nap alatt az egyházmegye pénztárába befizesse.

7 sz. *Tanítói választások.*

- a) Boruzs Magda Cheşereuban 1937 jun. 20.
- b.) Cseh Imre Sânnicolaul de Munteon 1937 okt. 3
- c.) Felker Lajos Valea lui Mihaion 1937 aug. 15-én szabályszerűen kántortanító, tanító és h. tanítókká választottak.

Közgyűlés a megválasztottakat állásukban megerősíti s tanítói karába bekebelezi, az eskületételére őket felszólítja. Utasítja a választott tanítókat és egyházakat a bekebelezési díj 30 nap alatti befizetésére.

Jelenlévő Boruzs Magda az esküt letette.

8 szám.

Tárgyaltatott az e. m. lelkészi árva gyámintézet alapszabálya melyet az e. m. igazgató tanács megvizsgált és elfogadásra ajánl.

Közgyűlés megerősíti s végző jóvá hagyás végett az e. k. közgyűlésre felterjeszteni határozza s egyben elrendeli, hogy az alapszabály e jegyzőkönyv meléklete gyanánt nyomattassék ki 9 sz. Az egyházmegyei lelkészi nyugdíj és gyámin-tézeti közgyűlés bemutatja az intézet számadását 1937-ről s a f. évi költségvetést.

Közgyűlésünk fenti számadást és költségvetést helyeslőleg tudomásul veszi.

10 sz.

Lelkész értekezlet előterjesztése.

Olvastatott a lelkészértekezlet következő határozata:

a) Belmissiói bizottság népünk gazdasági életének racionalizálásra kiküldött bizottság s hasonló bizottság javaslatai először a lelkészértekezlet elé terjesztessenek és mint a lelkészértekezlet javaslatai kerüljenek a közgyűlés elé.

Közgyűlés helyeslőleg tudomásul véve, az egyház kerületi közgyűléshez felterjeszteni határozza.

b) Lelkészértekezlet kéri a kerületi közgyűlést, hogy a Nyugdíjintézet 22 § b) pontja után oda teendő: „Egyházmegyei nyugdíj kivételével.” Közgyűlés a kerület elé terjeszti.

c) Kongrua levonásokról, hogy a lelkészek tájékozva legyenek nyomtatvány készítését kéri, melynek költsége a lelkészekről levonandó.

Közgyűlés felterjeszti az egyházkerület püspöki hivatalába.

11 sz.

Tanítói értekezlet a következő javaslatait terjeszti elő:

a) Kéri, hogy az állampénztárból tanítói fizetés-kiegészítő államsegély kiutalása az országos nyugdíjintézetbe való felvétel és féláru jegyváltására jogosító arc-képes igazolvány kiadása, céljából készítsék az e. főha-tóság memorandumot melynek személyes átadása végett az iskolafenntartó egyház és az állam nyelvét kifogás-talanul bíró tanítók közül küldöttséget szervezen.

Közgyűlés a tanítói kar méltányos és nagyon is jogos kérését pártolólágg terjeszti fel az egyházkerületi közgyűléshez

b) Az ottomani tanítói kör kéri, hogy a Kósa Károly javaslatára beadott modell szerinti statisztikai rovatokat a kerületi iskolai nyomtatvány szerkesztőbizottság az Előmeneteli és mulasztási napló fedéllapjára nyomtassa rá, amelynek segítségével az egyház és világi hatóság, az igazgató tanító mindig tisztán áttekintheti a tanköteleseket 16 éves korig.

Közgyűlésünk a készített modellt pártolólágg terjeszti fel az egyházkerületi iskolai nyomtatvány szerkesztő bizottságához.

c) A kerületi nyugdíjszabályzat 12 § 2-ik és 22 b) pontja módosítását kéri a tanítói karra nézve.

Közgyűlés a tanítóikar kérését felterjeszti a kerülethez

d) Zsinat elé olyan értelmű javaslat felterjesztését kéri, hogy a kerületi tanító képviselőket, az egyházmegyék száma szerint, a tanítói kar javaslatára válassza a presbytérium.

Közgyűlés a tanítóikar e kérése felett napirendre tér.

e) Kántori fizetés czimen a minimumon felül a tanítói fizetés 1/5 részének kántori javadalom czimen való kiszolgáltatását, valamint az igazgatói teendők végzéséért lehetőleg az állami igazgatók díjával egyező összeg elrendelését kéri.

Közgyűlés mivel az 1937 okt. 28-án 36 i) számú kerületi határozat szerint rendezése most van folyamatban, a kántori és igazgató tanítói fizetés melyből bekért adatok feldolgozása fölösleges zaklatásnak nem akarja közgyűlésünk a felsőbb hatóságot kitenni; így megvárja, hogy e tekintetben az egyházkerületi közgyűlés határozatot hozzon.

f) A szolgálati pragmatika olyan átalakítását kéri, mely úgy az iskolai fenntartó mint tanítóra nézve a mai körülményeknek teljesen megfeleljen.

Közgyűlés a tanítói kar kérését a maga részéről is pártolólágg terjeszti a kerületi közgyűléshez.

g) A pedagógiai fejlődésről, hogy állandóan tájékoztatva lehessen a tanítóikar, a kerületi tanügyi bizottság által egy havonta megjelenő szaklap beállítását kéri.

Közgyűlés e kérést pártolólágg terjeszti a kerületi közgyűléshez.

h) Az állandó és tetemes áremelkedés folytán megállapított minimum, mivel nem képes fedezni a legemibb tanítói fizetéseket sem, kéri a tanítói kar fizetése felemelését.

Közgyűlés a tanító kar kérését a kerülethez felterjeszti.

i) A tanítói kar Gönczi Sándor jegyző ur kérését hogy kellő módon támogathassa kéri, hogy a gazdasági munkatervet dolgozza ki és bocsássa rendelkezésükre.

Közgyűlés a tanítói kar kérését átteszi Gönczi Sándor aljegyző urhoz.

12 sz.

Egyházmegyei közalap számadás és költségvetés.

Van szerencsém tisztelettel jelenteni e. m.-i. Számvevőszék nevében, hogy egyházmegyénk közpénztárának 1937 évi számadását és 1938 évi költségvetését f. évi február hó 25-én a helyszínen felülvizsgálta Számvevőszékünk és a számadást.

61106 L. azaz hatvanegyezeregyszázhat L Bevétellel és

61106 L. azaz hatvanegyezeregyszázhat L. kiadással tételről-tételre okmányoltnak találta és jóváhagyta. Ennek megerősítését tisztelettel kéri közgyűléstől.

Ezzel kapcsolatban sajnálattal állapította meg Számvevőszék, hogy a közalapi és közigazgatási járulékoknál és a bekebelezési díjaknál nagy hátralékok mutatkoznak, melyeknek beszedésére nyomatékossan felhivta pénztárnok figyelmét.

1938 évi költségvetést 81745 L. azaz nyolcvanegyszerhétsháznegyvenöt L. Szükséglettel és 81745 L. azaz nyolcvanegyszerhétsháznegyvenöt L. Fedezettel jóváhagyta s megerősítését kéri.

Kiváló tisztelettel

Boruzs Lajos

e. m. számvevő.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul véve, úgy a számadás, mint költségvetés jóváhagyását megerősíti, megadván ezzel a felmentést e. m.-i. Pénztárnoknak a szokásos fentartások mellett.

Számvevőszék jelentése az egyes egyházak számadásairól.

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Mély tisztelettel van szerencsém előterjeszteni e. m. Számvevőszék jelentését az 1937 évi számadások és 1938 évi költségvetések felülvizsgálásával kapcsolatban:

Számvevőszék f. hó 5-én tartott ülésében vette vizsgálat alá a számvevő jelentése alapján az egyes egyházak 1937 évi számadásait és 1938 évi költségvetéseit.

Mindenekelőtt megállapítást nyert, hogy a tavalyi közgyűlésig be nem érkezett s így meg nem erősített számadások és költségvetések a múlt évben beadattak s azokat Esperes jóváhagyta. A Tăuteu-i egyház 1935 és 1936 évi számadása s 1936 és 37 évi költségvetése nincs még jóváhagyva. Ezek is beérkeztek 2 nappal ezelőtt, de tekintettel arra, hogy ezek nagyon gondos vizsgálatot igényelnek, még nem terjeszthetem elő.

1937 évi számadását és 1938 évi költségvetését egyházmegyénk minden egyháza bekuldtte kivétel nélkül.

Külsejükben nem egyöntetűek, mert egyik régi, másik új nyomtatványon készült, sőt egy-ugyanazon egyház is használt régi és új nyomtatványt. Az is előfordul több számadásban és költségvetésben, hogy a rovatok nincsenek pontosan kitöltve. Némely számadás a kiadott összegeket nem a megfelelő címlet alatt számolja el. Az meg legtöbb számadó természetesen találja, hogy a postán küldött összeggel együtt számolja el a portó-költséget is, holott ez külön tétel. Az egyházi adó elszámolásánál nem vesz mindenki magának annyi fáradságot hogy a beszédési naplót a főkönyvvel és számadással az utolsó baniig egyeztesse, amiből néha évek múlva kerülnek elő bonyodalmak. Nem is küld mindenki külön felszerelt számadást. Általában a számvevőnek sokat kell levelezni a pótlások ügyében.

A költségvetést sokan nem tartják szem előtt a kiutalásoknál. Pedig csak úgy lehet jól gazdálkodni, ha jó költségvetést csinálunk és azt be is tartjuk.

Ezen általános megállapítások mellett számvevőszékünk jóváhagyta az alább felsoroltak kivételével az összes számadást és költségvetést.

Ujabb felvilágosításig nem volt jóváhagyható Adoni számadása és költségvetése, formahiba miatt Chesereu-i költségvetése és Galošpetreu-i költségvetése amiatt, mert nem állította be a kerületi járulékokat s a rovatokat nem töltötte ki, végül Marghita költségvetése is némi felvilágosításra szorult. A kellő felvilágosítás és pótlás után mindezek jóváhagyattak.

A számadások és költségvetések arról tesznek bizonyosságot, hogy bár egy pár egyházunk még mindig nyomasztóan sulyos helyzetben van, főként a tornyosuló adónátralékok miatt, de általában fellendüléstapasztalható. Több egyházunkban nagyobb arányu renoválás, építkezés indult meg és folyt le már az elmúlt évben. Reméljük, hogy ez folytatódni fog és a gazdasági depresszió után most már jobb időszak következik, amikor is rendbe lehet hozni mindent, ami rászorul. Ehhez azonban természetesen gondos és lelkiismeretes munkára van szükség.

Presbytériumainknak, gondnokainknak és nekünk lelkészeknek szigorú pontossággal és aggodalmas figyelemmel kell az egyház anyagi ügyeit intézni. Készítsünk kifogástalan költségvetést, tartsuk azt egész éven át szem előtt, a beveendőket igyekezzünk beszédni, a kiadásokat a költségvetés és tényleges bevétel keretén belül eszközöljük, így jó lesz a számadásunk is és pedig nem csak a papíron, hanem az életben, a hivek előtt.

Mielőtt zárnam jelentésemet, mély tisztelettel mutatom be az egyes egyházak számadásainak összesítését, mely tiszta képet nyújt egyházmegyénk 34 anya, 1 leány és 1 fiók egyházának 1937 évi gazdálkodásáról.

Ezek után-pedig alázatos tisztelettel kérem a Nagys. és Mélt. Egyházmegyei közgyűlést, méltóztassék :

1. Számvevőszékünk által jóváhagyott 1937 évi számadásokat és 1938 évi költségvetéseket, valamint a múlt évi közgyűlés után benyújtott és esperesileg jóváhagyott számadásokat és költségvetéseket megerősíteni.

2. Elrendelni kivétel nélkül az új, egységes nyomtatvány használatát és rovatainak pontos kitöltését.

3 Utasítani a kiutalásra jogosultakat, hogy külön felhatalmazás nélkül ne léphessék túl a költségvetés kereteit.

4. Elrendelni, hogy az alapok kölcsönvétele esetén csatoltassék a számadáshoz az erre vonatkozó presb. határozat és e. m.-i jóváhagyás.

5. Elrendelni, hogy minden egyház az egyöntetűség kedvéért úgy számadásába, mint költségvetésébe vegye be a tisztviselői földek és lakás, valamint terményfizetés értékét, ugyszintén az Urasztali adományokat.

6. Elrendelni, hogy a számadások összesítése mellékletként nyomattassék ki a jegyzőkönyvvel

Ezzel zárva jelentésemet, vagyok a Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei közgyűlésnek.

Cherechiu, 1938 május 17-én.

Álázatos szolgája

Boruzs Lajos

e. m.-i számvevő

Közgyűlésünk a jelentést Számvevő munkájának teljes elismerésével véve tudomásul, egyhangulag kimondja.

1. A számvevőszék által mult évi közgyűlés óta jóváhagyott számadásokat és költségvetéseket megerősíti.

2 Elrendeli az új, egységes nyomtatvány használatát és minden rovatának pontos kitöltését

3. Megtiltja a kiutalásra jogosultaknak hogy a költségvetés keretét túllépjék, ha csak erre külön felhatalmazást nem nyertek a presbiteriumtól.

4. Elrendeli, hogy az alapok kölcsönvétele esetén csatoltassék a számadáshoz az erre vonatkozó presb. határozat és e. m.-i jóváhagyás.

5. Elrendeli az egyöntetűség és áttekinthetőség kedvéért, hogy minden egyház vegye be úgy számadásába, mint költségvetésébe a tiszt-

viselői földek, lakás, terményfizetés és urasztali adományok értékét.

6. Elrendeli, hogy a számadások összesítése a jegyzőkönyvbe illesztett mellékletként nyomattassék ki.

14 sz. Jegyzőkönyv kijavítása 1936-ról 1936 évi közgyűlésünk nyomtatott jegyzőkönyvében a számvevőszék jelentésével kapcsolatban hozott határozatból kimaradt az, hogy közgyűlés a jóváhagyott számadásokat és költségvetéseket megerősíti.

Közgyűlésünk jelen határozatával 1936 évi jegyzőkönyv 19 sz. határozatát a következők betoldásával igazítja helyre: Közgyűlésünk a számvevőszék által jóváhagyott fent felsorolt számadásokat és költségvetéseket megerősíti.

15 sz. Vagyonleltárak megerősítése.

Az új vagyonleltár minden egyház részéről beérkezett esperesi hivatalba. Számvevő felülvizsgálta és észrevételét mindenikre megtette. Az esperesi jóváhagyás ezután vezetett rá.

Közgyűlés a vagyonleltárakat megerősíti s egyben elrendeli, hogy minden egyház a megjegyzésben szükségelt pótlást vagy javítást végezze el s a változásokat évről-évre pontosan vezesse át.

Belmissiói jelentések.

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházmegyénk 1937 évi belmissziói életéről igen röviden számolhatok be.

Két oka van. Egyik az, hogy az egyházakban végzett munkáról semmi jelentés nincs a kezemben. A másik fő ok azonban — vallásos összejöveteleket is tiltó magatartásában rejlik.

Az egyesületek csak néhány helyen működhetek. —

A vasárnapiiskola is későn kezdhetette meg munkáját a gyermekek vallásos lelkületének kialakításában.

Igy a belmissziói munka teljesen a személyes pásztorációra vár. Ez lehet egyelőre a lelki, gazdasági, kulturális és társadalmi misszió egyedüli alkalma.

Belmissziói szempontból említem meg csak, hogy a lelkészkeri értekezletek sem tudtak működni. Talán csak a sálaceai körben volt összejövétel, a munka anyagát azonban nem ismerem.

A körri értekezletek mikénti működésére vonatkozólag a múlt évben tartott lelkészi értekezleten tettem meg javaslatomat.

A múlt év tavaszán tartott kerületi nőszövetségi konferencián egyházmegyénkből is többen vettek részt.

A diakonissza napot a legtöbb egyházközségben megtartották.

Szóránymissziótól egyházmegyénkben csak szóránnyosan beszélhetünk. Pedig igen fontos lenne ez is! Szóránymissziót végzett Abram — ez már régebbi is. — Ujabb Mişca és Täuteu szóránymunkája. Ez utóbbihoz tartozó, Ciutelec cca. 180 reformátust talált. Lehet, hogy a többi szóránnyal rendelkező egyház is gondol munkával, erre vonatkozó adat azonban nincs a kezemben.

A belmissziói munka egyöntetű irányítása és célkitűzése okából esperes úr összehívta a belm. bizottságot a múlt év nov-i közgyűlés előtti napra hogy a szükséges tervet megbeszélhessük. A kitűzött időben azonban csak egyedül jelenhettem meg. Így a megbeszélésből sem lett semmi. Ezért nem tudtam a belm. bizottság

javaslatát előterjeszteni akkor és nem tudom most sem, mert a febr. 24-i összejövetelünk sem sikerült a szavazás miatt: Ujra csak egyedül jelenhettem meg.

Belmissziói munkatervünk kiterjedne; *a gazdasági élet* fejlesztésére, termelés, szövetkezetek stb. *Kulturális munka* megindítására: Az ember, a család, a nevelés, az egyház. Aztán történelem, irodalom, társadalmi ismeretek, sajtó stb. *Szociális élet*; családlátogatás, betegek látogatása, segítése. Szegények látogatása, segítése. Egymásérti felelősség — kitérésekkel szemben. A nem ref. keresztyén felfogások kiküszöbölési lehetősége stb. A különböző falubeli fiatalok összeismerkedésének lehetősége. *Szórványmisszió* tekintetében pedig, hogy a nagyobb gyülekezetek, amelyeknek tulajdonképen nincs szórványok, egy-egy szórvány gondozását vállalják, oly formán, hogy a gondozással járó kiadásokat fedezzék. Eddig az összes áldozatot egy gyülekezetnek kellett meghoznia és rendesen egy kisebbnek. Számba kell venni a szórványbeli reformátusokat névszerint. Ezt célozta az a kérésem, amit esperes ur jóváhagyásával küldtem szét a szórvánnyal rendelkező egyházakhoz. Had lássák a más felekezetűek közé ékelt ref. testvéreink, hogy gondunk van rájuk, felkeressük őket és hiterősítő iratokkal ellátva istentiszteletet is tartunk részükre. Akármilyen kevesen is legyenek egy-egy helyen, nekünk minden ref. -ra szükségünk van. Velük együtt.

Szives figyelmébe és pártfogásába ajánlom a Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlésnek a Mihályi Zoltán lelkésztestvérem munkája nyomán fejlődésnek induló Ciutelec kicsiny gyülekezetét. Ez a kevés, hegyek közé huzódott reformátusság megőrizte jellegét így is. Bár sok volt köztük, ki nem volt megkeresztelve, nem konfirmált, nem urvacsorázott. Ezeknek ügye husvétkor mind elintéződött.

Jelen voltam első istentiszteletükön s mondhatom ünnepélyes, megható volt velük együtt lenni. Ez a szórvány igazán élni akar!

Ha majd megindulhat a belm. munka és ebben az irányban működhetik, remélem és hiszem, hogy Isten segítségével akkor eredményekben gazdagabb jelentést tehetek.

Most pedig kérem a Nt. és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlést jelentésemet elfogadni, belm. bizottságunk munkatervének alapvonalát a kidolgozásig és részletes előterjesztésig is tudomásul venni méltóztassék.

Mișca, 1938 május hó.

Vagyok teljes tisztelettel :

Kovács József

e. m. belm. előadó

Közgyűlésünk előadó jelentését tudomásul véve, az egyházmegyei belmissziói bizottságot utasítja, hogy a szórványok hovatartozását megállapítva, terjessze be a legközelebbi közgyűlésre.

a) Diosigi presbyterium Szánthó Béla ig. tanító indítványára azt hozza javaslatba, hogy a ker. belm. bizottság készítsen egy vallásos és felvilágosító olyan könyvet, melyet ingyen adhatna a lelkész a házasulandó pároknak kötelességeik megismerése és gyakorlására. E javaslatához az egyhm. belmisszió előadó a maga javaslatait is hozzá véve elfogadásra ajánlja.

Közgyűlésünk előadó javaslatát elfogadva pártolólág azon kéréssel terjeszti a kerületi belm. bizottság elé, hogy egy ily irányu könyv megírására hirdessen pályázatot lehetőleg az előadó irányelveinek figyelembe vételével.

b) Ugyancsak diosigi presbyterium nevezett tanító javaslatára „Egyházi személylap“ kiadását is kéri.

Közgyűlésünk e kérést is elfogadva a ker. belm. bizottsághoz felterjeszteni határozza.

17) sz. Abram missziói kör jelentése.

Belmissziói előadó jelenti, hogy Debreczeni László abrami lelkész az 1937 évben szórványai látogatása alkalmával a kerületi 2000 Lei fuvar átalánynál jóval többet költött a sajátjából így több segélyre ajánlja.

Közgyűlésünk amidőn tudomásul veszi az abrami missziói körre vonatkozó jelentést, az utazási naplót és táblai kimutatást azzal a kérelemmel terjeszti fel az e. kerületre, hogy nevezett lelkészt nagyobb missziói segélyben részesíteni méltóztassék.

18. sz. Főjegyző lemondása.

Közgyűlésünk a legnagyobb sajnálattal veszi tudomásul Orosz Lajos főjegyzőnek betegsége miatt állásáról való lemondását.

Hivatalában lelkiismeretes buzgó munkálkodásáért közgyűlésünk köszönetet mond.

Közgyűlés a főjegyzői állás betöltését szept. 1-ig elrendeli.

19. sz. Tanácsbíró lemondása.

Közgyűlésünk Dr. Gulácsy Sándor tanácsbírói tisztjéről való lemondását tekintettel felhozott indokaira amidőn sajnálattal tudomásul veszi hálás köszönetét fejezi ki hűséges-odaadó és pontos munkásságáért.

A világi tanácsbírói tisztség betöltését szept. 1-ig elrendeli.

20. sz. Számvevőszéki tag betöltése.

Közgyűlésünk számvevőszéki tagul Varga Béla cubulcuti lelkészt választja meg.

21. sz. Cheşereu torony és templomtető javítása.

Cheşereui egyház 99,000 Lei összeggel tornya és templomteteje renoválásának jóváhagyását kéri.

Közgyűlésünk a megkötött szerződések alapján a renoválást engedélyezi.

22. sz. Cheşereu kölcsöne.

Cheşereui egyház tornya és templomtető javításánál, ha a kivetett adók a munka befejezéséig nem folynának be a kerülettől 30,000 Lei ideiglenes kölcsön felvevését kéri.

Közgyűlésünk e kölcsön felvételét engedélyezi.

23. sz. Cheşereui egyház kérése.

Cheşereui egyház kéri az egyhm. közgyűlést, hogy felügyeleti jogánál fogva, a dalárda 40,000 Lei értékű; 70 köből buza adományát, a torony és templom javításra hagyja jóvá.

Közgyűlés amidőn a dalárda önkéntes adományát örömmel jóváhagyja, ugyanekkor hálás köszönetét fejezi ki úgy a dalárda tagjainak, mint ennek fenkölt gondolkozásu vezetőjének, Virágh Sándor tanító urnak.

24. sz. Cheşereu-i egyház rendkívüli adó kivetése.

Cheşereu-i egyház torony és templomtető javítására 60,000 Lei 100 %-os rendkívüli adó kivetését kéri.

Közgyűlés a Cheşereu-i egyház részére a 100 %-os rendkívüli adó kivetését engedélyezi.

25. sz. Vaida-i lelkészlak építése.

A vaidai presbyterium 120,000 Lei költséggel lelkészlakás felépíthetésének jóváhagyását kéri.

Közgyűlés az építkezésre vonatkozó presbyteri határozatot jóváhagyja azzal, hogy szakértői vélemény alapján új tervet készíttessen s jóváhagyás végett terjessze be az esperesi hivatalhoz. Utasítja nevezett presbyteriumot, hogy úgy az anyagbeszerzést, mint a munka vállalatba adását, a szokásos módon árlejtés útján eszközölje.

26. sz. Marghitai lelkészlak javítása.

Marghitai presbyterium 32,579 Lei erejéig lelkészlak javításának engedélyezését kéri.

Közgyűlés megadja az engedélyt a marghitai lelkészlak renoválásához a költségvetés szigorú szem előtt tartásával.

27. sz. Silindru-i leányegyház adásvétel jóváhagyása.

Tárgyaltatott a şilindru-i leányegyház ingatlan vásárlása imaház céljára.

Miután a ker. Igazgatótanács 15/1937 sz. határozatának megfelelően 1) csatolva van a vonatkozó presbyteri határozat 2) az e. m.-i ügyész kijegyzése a vonatkozó agráriratokból 3) fölvilágosító jelentésként ismertette az e. m.-i közgyűlés előtt, hogy a kérdéses

házhelyet az agrár eljárás során Timár Ferencz kapta, aki jelenleg Amerikában van s az ingatlant itt élő neje şilindru lakos ruházta át cserében Prázsa Mihályra, a mellékelt 1936 jul. 28-iki nyilatkozat szerint.

4) Mivel Prázsa Mihály és neje, akik mindketten nagyobb vagyonnal, ingatlanokkal rendelkező jómódu egyének az ideiglenes szerződésben kötelezték a vételár visszafizetését, azon esetben, ha az agráreljárás során nem tudnák az ingatlant olyan állapotba hozni, hogy az egyház tulajdon joga bekebelezhető legyen: e. m-i közgyűlés mégis jóváhagyja az adásvételi szerződést s azt további jóváhagyásra a kerülethez is felterjeszti azon okból, mert a beszolgáló lelkész szerint az imaház megvétele halaszthatatlan volt, anélkül az egyházat a felbomlás veszélye fenyegette. Természetesen az adásvételnél forma hiba, hogy eladóként Timár Ferenczné és nem férje szerepel, aki már rég kivándorolt Amerikába, hogy Prázsa Mihály és neje kötelezettség vállalása nem nyújt teljes garanciát esetleges tönkremenés esetén, s végül, hogy okiratban ma sincs lefektetve, hogy a házhely után a kincstár részére fizetendő megváltási ár az eladókat vagy a vevőt terheli-e?

28. sz. Galoşpetreu Nádlás árának felhasználása.

Galoşpetreu egyház a tanítói lakás építkezésére az eladott nádlás árának 30,000 Leinek engedélyezését kéri.

Közgyűlés a Galoşpetreu-i egyház kérését, számadási kötelezettséggel jóváhagyja.

29. sz. Abramuşi alapjainak összevonása.

Abramuş-i különféle alapjai, két új alapba való összevonásának engedélyezését kéri.

Közgyűlés megengedi, hogy az Abramuş-i egyház tizféle alapjának 21,992 Leit kitevő összege a f. évi költségvetési évtől kezdve fele részben mint egyház fentartási alap, fele részben mint lelkészi fizetési alap tovább kezeltessek.

30. sz. *Abramuți adóügye.*

Abramuți-i presbyterium adókivetés helyett adóajánlás engedélyezését kéri.

Közgyűlés a Abramuți-i egyház kérését mivel az E. T. adómegajánlást nem ismer-nem engedélyezi, ellenben elkötelezi az egyházat, hogy adókivetéséről az E. T. III. t. c. alapján gondoskodjék.

31. sz. *Abramuți alapjainak kölcsöne.*

Abramuți alapjai 5 évig kamatmentes használatának engedélyezését kéri.

Közgyűlés a súlyos anyagi gondokkal küzdő Abramuți-i egyháznak megengedi, hogy alapjait kamatmentesen használja 1934 ápr. 18-tól úgy, hogy f. évtől kezdve minden évben 2000-2000 Lei fizetendő vissza (közszükségleti és lelkész fizetési) az alapoknak.

32. sz. *Abramuți alapjainak magtári alappal való helyettesítése.*

Abramuți arra kéri a közgyűlést miszerint engedje meg, hogy magtári alapja 17 köből rozs addig kamatoztassék míg az egyház kölcsön használatában levő 21,992 Leit el nem éri s az így felnövekedett magtári alap az egyház kölcsön alapjai helyébe tétessék.

Közgyűlés Abramuți-i egyház kérését nem engedélyezi, hanem elkötelezi, hogy a magtári alapot ezután is rendeltetése szerint fentartsa, s a kölcsön alapokat is a határozat szerint vissza-állítsa.

33. sz. *Roșiori istálló javítása.*

Roșiori-i egyház istálló javításra 8500 Lei jóváhagyását kéri.

Közgyűlés az engedélyt megadja.

34. sz. *Pișkolt iskola és kántori lak javítása.*

Pișkolti egyház iskola és kántori lakás tetejének valamint iskolai padló javításának engedélyezését

kéri, s azt hogy e célra 30,000 Leit rendkívüli adót vethessen ki.

Közgyűlés úgy az építésre mint a rendkívüli adó kivetésre az engedélyt megadja.

35. sz. *Sânnicolaul de Munte* *alapkamatainak felhasználása.*

Sânnicolaul de Munte-i presbyterium kéri, hogy a templom és lelkeszi lak jókarban tartására alapított Nyiri János és Mészáros Julianna alapítványa kamatait, nevezett célra felhasználhassa, mivel az alap már jóval felülmulta a kikötött 30 q alaptőkét.

Közgyűlés a Sânnicolaul de Munte egyháztanács kérését teljesíti azzal, hogy az alapító levél az Esperesi hivatalba mielőbb terjesztessék be.

36 sz. *Valea lui Mihai* *vallás tanítása és Dienes telep* *hiveinek gondozása.*

Közgyűlés ez ügyben hozott határozata 5 sz. c) pontja alatt található.

37 sz. *Suplacul de Barcău* *legációt eltörlő kérése.*

Suplacul de Barcău egyháztanács kéri, hogy a legáció intézménye egyházközségükben töröltessék.

Közgyűlés a Suplacul de Barcăui egyháztanács kérését elutasítja, s felkéri egyúttal a kebelbeli egyházakat, hogy azok az egyházak, melyek légátust nem tartanak, igyekezzenek e régi intézményt bevezetni s ha maguk e tekintetben anyagilag erre erőtelenek társuljanak a szomszéd egyházzal illetve egyházakkal. Esperes urat felkéri, hogy e tekintetben az egyházokhoz felhívást intézzen s jelentést az egyes egyháznak kérje be.

38 sz. *Valea lui Mihai templomjavítás és tanítóilak építés ügye.*

Valea lui Mihai-i egyháztanács templomjavítás és tanítóilak építésére mintegy 170,000 Leinek engedélyezését kéri. Nevezett összeget vagy felajánlás útján, ha nem sikerül az egyházi adó kétszeresére emelésével teremti elő.

Közgyűlés elvben engedélyezi a tervezett építkezést. Utasítja az építési szakértő mérnököt, hogy a helyzet megvizsgálására, a helyszínére szálljon ki és szakvéleményét terjessze be az Elnökséghez. Közgyűlés az elnökséget felhatalmazza, hogy a szakértő véleménye alapján az engedélyt megadhassa.

39 szám.

Tárgy ; a Buduslău-i egyház legelő illetőség ügyében hozott 1938 Áprl. 24-ik 5 sz. presbiteri határozat megfellebbezése.

A Buduslău-i egyház régi iratokkal is igazoltan mind ez ideig háborítatlanul használta a közbirtokossági legelőt, olyan értelemben, hogy arra a lelkész 16 s a tanítók 13 és 1/3-ad nagy jószágot hajhattak ki legelni. A Buduslău-i közbirtokosság 1937 dec. 13-án levelet irt a Buduslău-i lelkészi hivatalhoz, amelyben kétségbe vonta azt, hogy a tanítókat a fentemlitett 13 és 1/3-ad nagy jószág legeltetési joga megilletné s a tanítókkal szemben csak 4 nagy jószág legeltetési jogát ismeri el s miután Kovács Ferenc kántor-tanító sokkal nagyobb számú jószágot legeltetett, 1933 évig visszamenőleg 1600 Lei legeltetési díjjal terhelte meg az egyházat s ezt kamatokkal és végrehajtási költséggel az egyházon be is hajtotta. Ekkor fordult a Buduslău-i egyház lelkésze az esperesi hivatal útján egyházmegyei ügyészhez. Az egyházmegyei ügyész a rendelkezésére álló iratok alapján felszólította a közbirtokosságot (amelynek tagjai egyuttal nagy részt hivei, sőt presbiteri is a buduslău-i ref. egyháznak) hogy békességes uton intézzék el az egyházzal a vitás legelő kérdést. A felszólításra a közbirtokosság nem is válaszolt. Ügyész javasolta, hogy ha az egyház jogát

perrel is meg akarja védeni, úgy a presbitérium, foglalkozék a kérdéssel és bizonyos előzetesen tisztázandó kérdések felderítése után adjon megbízást a per vitelére. A presbitérium a lelkész előterjesztésére kimondotta, hogy a per megindítását mellőzi. Ez ellen a presbiteri határozat ellen felebbezett köteletség szerüleg a lelkész, kérve az egyházmegyei közgyűlést, semmisítse meg a sérelmes presbiteri határozatot, utasítsa a presbitériumot fegyelmi eljárás terhével köteletségének teljesítésére s megfelelő határozat hozatalával esetleg a per megindítására.

Miután az ügyben előzetesen több kérdést kell tisztázni, így meg kell tekinteni a tkv-i állapotot, meg kell állapítani azt, hogy mennyi időn keresztül és milyen időpontig használta az egyház békésen a kérdéses legelő jogot, az egyházmegyei közgyűlés megsemmisíti ugyan a presbitérium sérelmes határozatát miután törvény szerint a presbitériumnak minden eszközt fel kell használni az egyház érdekének megvédésére s így esetleg perrel is meg kell védeni az egyház érdekét, még is, miután mai körülmények között a pereskedés nagyon kockázatos és költséges valami, egyelőre arra utasítja a presbitériumot, hogy az egyházmegyei ügyésznek adjon meg minden felvilágosítást a tényállás tisztázására s az ügyész a perindítás tekintetében terjesszen a közgyűlés. esetleg az igazgató tanács elé véleményes jelentést. Ha azonban veszély volna a késedelemben, különösen, ha időhöz kötött (egy év) birtokháborítási pert kellene indítani, úgy azt fegyelmi felelőség mellett nyomban indítsa meg.

Tisztelettel :

Dr. Gulácsy Sándor

e. m. ügyész.

40. sz. Szatmári Károly levéltáros lemondása.

Szatmári Károly levéltárosi tisztje lejárván elfoglaltsága miatt e tisztség viseléséről lemond.

Közgyűlés a lemondást elfogadva, egyházmegyei levéltárosnak Benedek Géza ciocaii lelkészt választja meg.

41. sz. Abram ingatlan csere ügye.

Az abrami egyház presbiteri határozat alapján névszerinti szavazással, a község a legelő társaság és több a szerződésben felsorolt birtokossal csere, helyesen megosztási szerződést kötött 6 hold 1380 öl területű egyházi ingatlanra. Lelkész kérvényéből kitűnik, hogy az egyház földjei nem csonkultak, csupán felerészben egy km-rel távolabb mérettek ki a községtől. Nincs csatolva tkvi. kijegyzés, amelyből megállapítható volna az elcserélt földek térmértéke s nincs arról sem szó, hogy a cserében kapott ingatlanok legalább olyan értékűek, mint az elcserélt ingatlanok. A csere indoka szintén a kérvényből kivehetőleg az, hogy a legeltető társulat csorda utat kapjon. A presbiteri határozat hozatalában 5 presbiter vett részt.

A megosztási szerződés és a vonatkozó presbiteri határozat ilyen állapotban nem hagyható jóvá. Pótolni kell az elcserélt ingatlanok tkvi. kijegyzését, mert csak ebből állapítható meg, hogy az elcserélt és a cserébe kapott ingatlanok térmértéke egyező s arra nézve is adatok mellékelendők (legalább presbiteri határozat hozandó hogy az ingatlanok értéke legalább is egyenlő. Ezen felül az osztályozási szerződésbe is feltüntetendő, hogy az osztályozott ingatlanok értéke nem változik, mert ez esetben a szerződés nem esik $\frac{1}{100}$ -s illetékezés alá. E. m-i közgyűlésünk tehát ezen hiányok pótlása előtt csak elvben hagyhatja jóvá az osztályozási szerződést és presbiteri határozatot megbizván az elnökséget, hogy a hiányok pótlását az e. m-i ügyész útján ellenőrizze s ennek megtörténte után a jóváhagyási záradékot vezesse rá az osztályozási szerződésre és vázrajzra s további jóváhagyás végett terjessze fel a kerülethez.

42. sz. Olosigi magtár és faskamara építése.

Olosigi egyháztanács tanítói magtár és faskamara építésére 25,550 Lei engedélyt kér.

Közgyűlés az egyháztanács kérését jóváhagyja azzal, hogy több fakereskedőtől kérjen árajánlatot a legkedvezőbb beszerzés biztosítása végett.

43. sz. Orosz Lajos supplicatio kérése.

Orosz Lajos Cheşereui lelkész kéri a közgyűlést, hogy úgy az egyházmegye, mint a kerület területén állítsa vissza a rég feledésbe ment áldásos supplicatiót.

Közgyűlés Orosz Lajos lelkész eme fontos és áldásos supplicatio visszaállítását a legmelegebb pártfogása mellett a kerületre felterjeszteni határozza.

44. sz. Látogató bizottságok kijelölése.

Egyházlátogatás végzésére esperes felkéri

a valea lui Mihai-i körben Hegedüs Albert tb.
săcueni-i körben . . . Boruzs Lajos tb.
marghita-i körben . . . Kalmár István tb.
diosigi-i körben . . . Bakos József tb.

valamint a betegség miatt nem akadályozott vil. tb. és a körü lelkész dékán urakat.

45. sz. Jegyzőkönyvhitelesítés.

Elnök jelen jegyzőkönyvet nyílt ülésén hitelesnek nyilvánítja s a gyűlés Esperes hálaadó imájával véget ért.

Az 1—11, 18—20, 43 45 számokat. Egei István l. aljegyző

a 12-15, 26 számokat Boruzs Lajos tb számvevő.

a 16-17 számokat Kovács József belm. előadó.

a 21-24 28-34 számokat Horváth Péter vil főjegyző

a 25—35—38, 40, 42, számokat Gönczi Sándor vil. aljegyző

a 27, 39, 41 számokat Dr. Gulácsy Sándor vil. tb. jegyzték.

Tárgymutató.

(Számok a jegyzőkönyv számai.)

Alkotó tagok számbavétele	1
Belmissioi jelentések	16
Suplacul de Barcău legatio eltörlése	37
Roşiori istálló javítás	33
Vaida lelkeszlak építése	25
Abram ingatlan csere ügye	41
Abram missioi kör jelentése	17
Cheşereui egyház kérése	23
„ „ kölcsöne	22
„ „ rendk. adókivetése	24
„ „ tor. és temp. tető javítása	21
Olosigi magtár és faskamara építése	42
Valea lui Mihai templomjavítás stb.	38
„ „ „ vallástanítás stb.	36
E. m-i. gyám és nyugdíj int. szabályzata	8
„ „ „ „ „ „ „ számadása	9
„ „ közalapi számadás és költségvetés	12
Esperes imája	2
„ időszakai jelentése	5
„ jelentése az egyházakról	4
Şifindruui leány egyház adásvétele	27
Főjegyző lemondása	18
Galoşpetreui nádlás ügye	28
Gondnoki megnyitó	3
Sănnicolaul de Munte alap kamata	35
Jakab József lelkész fellebbezése	39
Jegyzőkönyv kijavítása	14
„ hitelesítése	45
Látogató bizottságok	44

Lelkészértekezlet előterjesztései	10
Lelkészválasztások megerősítése	6
Marghitai lelkészlak javítása	26
Orosz Lajos supplicacio kérése	43
Pișcolt isk és tan. lak javítása	34
Szatmári Károly levéltárnok lemondása	40
Számvevőszék jel az egyh. számadásairól	13
Számvevőszéki tag választása	20
Tanácsbíró lemondása	19
Tanítói értekezlet előterjesztései	11
„ választások	7
Vagyonfeltár megerősítése	15
Abramuji adóügye	30
„ alapjai kölcsönkérése	31
„ „ magtár alappal helyettesítése	32
„ „ összevonása	29

Sorszám	Az egyház neve	B E V É T E L								Összes
		Pénztár-maradvány	Ingatlanokból	Adókból	Tökek jövedelme	Segély	Kölcsön	Adomány és paraszelpénz	Vegyes	
		Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	
1	Albiș	1989	13414	127618	—	5000	25015	1649	1125	175810
2	Cristur	5270	14002	6420	—	—	—	491	160	26343
3	Târgușor	—	24604	42383	712	4000	10000	563	595	82857
4	Balc	—	73870	33870	28421	—	43494	1071	2222	182948
5	Suplacul de Barcău	19941	52436	25090	15915	5000	—	18370	13045	149797
6	Diosig in Bihor	9614	76831	180621	3754	30000	47017	3815	9278	360930
7	Roșiori	10	14675	43193	—	19000	—	5068	6420	88366
8	Vaida	5368	7125	11624	—	—	—	—	2015	26132
9	Ciocaia	1747	14875	36380	2518	4000	—	1037	461	61018
10	Abram	76998	30130	8445	48914	—	—	41576	1380	207443
11	Adoni	978	—	26868	—	—	25000	777	4252	57875
12	Buduslău	3911	30445	69168	11266	—	14112	6936	1270	137108
13	Șeșereu	13816	16466	66343	—	—	4000	3261	7256	111142
14	Șilindru fiókegyház	4018	5236	—	—	—	—	40545	138	49937
15	Cubulcut	4626	81238	44151	7523	—	—	685	2960	141183
16	Valea lui Mihai	2995	96984	209234	—	1000	—	10443	20629	341285
17	Olosig	1521	26466	37819	—	—	—	673	799	67278
18	Simion	88	33563	103237	—	—	30500	855	3350	171593
19	Târcea	—	21707	11078	3021	—	1379	989	—	38174
20	Galospetreu	10010	22983	41792	5200	—	—	2018	32625	114628
21	Sântimreu	193	39291	28599	—	—	—	462	336	68881
22	Sănnicolaul de Munte	1772	19160	95286	418	—	—	548	4045	121229
23	Cherechiu	2878	19347	82690	—	38000	21000	1543	21979	187437
24	Cadea	4963	12215	15517	—	—	5000	1484	610	39789
25	Ceș	2067	20467	19920	11059	26107	—	1008	752	81380
26	Marghita	180	13820	131643	—	—	—	10122	17011	172776
27	Mișca	5545	5914	55871	6933	1250	—	21098	9939	106550
28	Petreu leányegyház	1415	8682	4500	—	300	—	1625	500	17022
29	Otomani	2644	38034	52590	—	10000	3000	1998	2184	110450
30	Pișcolt	18534	75292	45686	—	—	—	525	4088	144125
31	Poclușa de Barcău	2098	11117	15597	—	3500	2000	732	622	35666
32	Salacea	33749	62432	158541	5824	—	—	101089	8418	370053
33	Săcueni	—	5960	190023	—	5000	—	37453	13022	251458
34	Săniob	774	5824	12237	1564	5000	—	1328	2253	28980
35	Tăuteu	—	18884	50187	—	2000	—	823	7850	79744
36	Abramuș	574	20156	2693	—	—	—	1110	100	24633
	Összesen	240286	1033645	2086914	153042	159157	231517	323770	203689	4432020

Személyi	D o l o g i			Kegyesség	K			I A D Á S			Összes	Pénztár maradvány
	Templomra	Egyébb	Lelei		Adó és járulékok	Adósság törl. és kamat	Tökelet	Napildij	Fuvar	Egyébb		
	Lei	Lei	Lei		Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei		
80514	280	15007	320	22335	45591	—	1413	2495	6623	174578	1232	
2470	12	3803	100	7377	—	—	332	971	1542	16607	9736	
51523	—	9077	80	9861	4426	640	2978	574	2885	82044	813	
109030	192	6235	80	10791	26980	25891	1566	490	1693	182948	—	
72441	16784	8033	479	9891	—	15915	1950	3854	3544	132891	16906	
188659	250	42577	1006	38505	49021	1868	3304	1957	13981	341128	19802	
43390	170	10613	375	20642	—	—	540	3310	9326	88366	—	
7550	225	3434	—	4803	5000	—	506	542	2440	24500	1632	
26390	472	8780	619	10884	—	2156	490	1605	7798	59194	1824	
605	175936	711	836	6152	—	—	100	597	1099	186036	21407	
3605	19750	10211	1282	8056	4130	—	700	1260	3924	52918	4957	
56696	390	28799	200	13560	14806	—	1100	4473	8360	128384	8724	
38814	743	17473	—	17793	16964	—	750	1585	3971	98093	13049	
756	40817	92	—	1140	—	—	—	—	835	43640	6297	
88410	3495	21636	936	15172	1800	865	800	—	4001	137115	4068	
219001	1572	34747	4000	24415	—	—	1452	3691	9456	298334	42951	
17504	14217	8067	380	11365	—	—	4500	2732	2873	61638	5640	
92870	775	13735	345	14186	34142	—	3927	128	11408	171516	77	
2490	1650	5960	221	10785	3299	—	159	2664	3873	31101	7073	
22266	—	65470	20	15062	—	—	1374	1405	4595	110192	4436	
10661	300	10090	—	9609	12324	17533	946	1331	5827	68621	260	
73408	875	29149	131	4632	—	—	3116	4568	4390	120269	960	
2916	84351	13419	795	22626	33853	—	1590	2744	4432	166726	20711	
8989	—	5916	115	8918	5632	—	220	1500	6194	37484	2305	
12804	2206	20335	466	8749	1621	23747	1778	160	4370	76236	5144	
121330	1250	19349	3759	21407	—	—	600	1148	3785	172628	148	
31850	29065	17433	824	7857	9607	—	930	2234	4052	103852	2698	
1133	—	1509	587	5536	4000	—	300	136	3640	16841	181	
30900	457	24253	1347	17570	10212	—	750	650	20181	106320	4130	
74780	—	28063	141	18490	6360	—	2100	2911	2441	135286	8839	
7776	6782	10075	1515	7147	827	—	—	271	455	34848	818	
173041	74500	43960	2815	25178	9936	3100	170	2277	4313	339290	30763	
98973	30937	25442	1058	33464	41363	—	—	1380	14756	247373	4085	
4472	120	5300	70	6194	3240	—	500	1230	1502	22628	6352	
38777	—	4551	20	17008	10168	—	263	3253	5610	79650	94	
1864	—	2159	751	11387	3634	—	—	164	1888	21847	2786	
1818658	508573	575463	25673	498547	358936	91715	41204	60290	192063	4171122	260898	

Az Eriului-i Református Egyházmegye Gyám és nyugdíjintézetének alapszabálya.

I Fejezet.

Általános határozatok.

1. §. *Az intézet címe.*

Az Eriului-i református egyházmegye gyám-és nyugdíjintézete.

2. §. *Az intézet célja.*

Az eriului-i református egyházmegye gyám-és nyugdíjintézetébe belépett lelkipásztorok özvegyeinek, árváinak valamint a nyugalmazott vagy saját hibájukon kívül hivatal nélkül maradt és munkaképtelen lelkipásztoroknak évenkénti segélyezése az egyházmegye kebelében az egyházmegyei közgyűlés felügyelete alatt. (lásd : E. T. I. t. c. 56 §-sa c. pontját.)

3. §. *Az intézet tagjai.*

a) Az egyházmegye lelkészei közül a gyám-és nyugdíjintézetbe belépett lelkipásztorok.

b) Az egyházmegye kötelékébe ezután belépő rendes lelkipásztorok, kik hivatalba lépésükkor a gyám-és nyugdíjintézetnek jogosult tagjai lesznek, tartoznak az alaptőkéhez annyi havi hozzájárulási összeget fizetni, amennyit terhükre a kezelő választmány, szolgálati éveiket is tekintetbe véve s az intézet vagyonát mérlegelve, megállapít. A befizetett alaptőke és az évi tagsági díj vissza nem követelhető, még az esetben sem, ha a lelkész segélyre jogosult utódok nélkül halna el.

Más egyházmegyébe vagy kerületbe távozó lelkészek továbbra is tagjai maradhatnak az intézetnek, valamint azok is, akik az intézet alapításában részt vettek, de állásukról 40 szolgálati év vagy 65 éves korhatár előtt

lemondtak, ha fizetési kötelezettségeiknek az intézettel szemben pontosan eleget tesznek.

Az a tag, aki a választmány felszólítására sem tesz eleget fizetési kötelezettségnek, a választmány javaslatára a közgyűlés által kirekeszthető a tagok közül, ez esetben az intézet visszafizeti neki az általa befizetett összegeket kamatmentesen, figyelembe véve az intézet vagyonában történt változásokat.

c) Alapítótag lehet bárki, egy egyesek, mint egyházak és testületek, ha a gyám-és nyugdíjintézet céljaira legalább 5000 azaz ötezer Lei adományt adnak, vagy alapítványt tesznek.

II. Fejezet.

4. §. Az intézet vagyona.

Az intézet vagyona áll : I. a kamatosított alaptőkéből, II. a tartalék tőkéből.

I. Az alaptőkét növelik az intézet összes bevételei mindaddig, míg a 800.000 Leit el nem éri, továbbra is növelésére fordítandó :

a) az e célra tett adományok, b) a nyugdíjintézetbe belépők belépési járulékaik 3. §. b. pontja szerint.

Az alaptőke fel nem használható vagyont képez, melynek megtartásáért úgy a választmány, mint a közgyűlés tagjai anyagi felelősséggel tartoznak.

II. A tartalék tőkét, amely felhasználható növelik :

a) Az adományok.

b) A kezelő választmány által javasolt és a közgyűlés által megállapított évi tagsági díjak.

c) A tagok által koszoru megváltás címén fizetett 150-150 Leis járulékok, melyek az intézeti tagok elhunytá alkalmával fizetendőek.

d.) az alaptőkének és tartaléktőkének kamatai.

e.) az e. m. hatóságok által elítélt lelkészeketől befolyó rendbirságok és büntetés pénzek.

f.) az e. m. közig. járulék évenkénti 20 %-a.

5. §. Tőkepénz elhelyezés.

Minden tőkepénz a pénztárba befizetés után kamatra adatik, ha kölcsönvevő nem jelentkezik, a pénz ideiglenesen takarékpénztárba helyezendő.

Kölcsön adható :

1.) a kebelbeli egyházaknak jelzálogbiztosíték vagy a presbitérium kétharmad többségének jóállása mellett. A kölcsön felvételéhez az egyházi felsőbb hatóság jóváhagyása is szükséges.

2.) lelkipásztoroknak : személyes hitel címén 10.000 azaz tízezer Leig.

3.) Református egyháztagoknak.

Ez utóbbi két esetben tehermentes ingatlanokra az érték 25 %-áig első helyeni bekebelezés mellett.

Jelzálogilag nem biztosított, de váltó fedezettel is ellátott kötvény kölcsönöknél a kölcsönvevő köteles két, jó kezeset állítani, kiknek vagyona képessége, jóhitelüsége, az illetékes lelkipásztor által igazolandó, kikért az ajánló lelkipásztor erkölcsileg felelős. Egyben ő igazolja a kölcsönző és kezesek aláírásának valódiságát, mint egyik előttemező.

A kölcsön nagyságát mindenkor a kezelő választmány határozza meg, a pénztárnok azt betartani köteles.

6. §. A kamat fizetése.

Minden adós a meghatározott félévi kamatokat előre tartozik a pénztárnok kezéhez befizetni, aki a kamat pontos befizetését elmulasztaná, nem teljesítené, annak az egész tőke felmondatik, behajtás végett az egyházmegye ügyészének átadandó.

7. §. A tőkepénz visszafizetése.

Minden adós köteles az általa kölcsönvett tőkének legalább is 5-10%-át évenként törleszteni, visszafizetni.

Jogában van az adósnak a kölcsöntőkét, akár egyszerre, akár részletekben bármikor visszafizetni, azonban a visszafizetés bármikor történik is, a félévre már befizetett kamatot vissza nem követelheti. A telekkönyvileg biztosított kölcsön után a be-és kitáblázás költsége a kölcsönvevőt terheli.

8. §. Tőke felmondás.

A tőke felmondását és bevételét a pénztárnok gyakorolja s ahoz joga van:

- a) a kamat nem fizetés esetén a 6. §. szerint.
- b) ha az adós az elhalt, vagy hitelét vesztett kezes helyett mást nem állít.
- c) ha a pénztárnok a tőkét veszélyeztetve látja.

9. §. A felmondott tőke bevétele.

A felmondott tőke bevételét mindenkor a pénztárnok gyakorolja. Peres eseteknél ügyészi eljárásnak van helye, amikor is a visszafizetett tőkét s kamatokat az ügyész szolgáltatja be a pénztárnoknak.

Peres eseteknél minden eljárási költség a fizetési kötelezettséget nem teljesítő adóst terheli.

III. Fejezet.

Segélyezések.

10. §. A segélyezés módozatai.

A segélyezés a tartalék alapból történik és pedig:

a) Minden gyám-és nyugdíjintézeti tag özvegyének gyámsegélye, ha 1939 január 1. előtt kezdődött a segélyezése évi 8.000, azaz nyolcezer Lei. 1939 január 1. kezdve az özvegyi segély évi 9.000, azaz kilencezer Lei. 1943 január 1 napjától pedig 10.000, azaz tízezer Lei.

Kiskoru árvák évi gyámsegélye egyenkint 1.000 azaz egyezer Lei. 1939. január 1. napjától 1.100 azaz egyezer száz Lei. 1943. január 1. napjától pedig 1.200, azaz egyezer kettő száz Lei.

Minden özvegy és árva csak annyi segélyt igényelhet, amennyi segélyre első évben jogosult.

Kiskorunak, tekintendő minden apátlan lelkeszi árva élete 24. évének betöltéséig. Egész árvák egy évi segélye egy árvánál 4.000, azaz négyezer Lei. Minden többi egész árva személyenkint 2.000-2.000, azaz két-két ezer Leit kap gyámsegélyül, mely azonban az özvegyi segélynél több nem lehet.

Azok a lelkeszi leány-árvák, kik édesanyjuk halála után, habár nagykoruak (24 évesek rég elmúltak) is, de

önálló kereseti pályájuk nincsen és hajadonok, életük végéig az egész árvákat megillető gyámsegélyre jogosultak.

Azok a lelkészek, akik az e. m-i gyám-és nyugdíjintézetből már nyugdíjat élveznek, valamint azok a lelkészek, akik az 1937. év január 1. napjától, ha életüknek 65-ik vagy szolgálati évüknek 40-ik évét betöltötték s e címen kívánnak nyugalomba lépni, ezek évi 10.000, azaz tízezer Leinél több segélyre igényt nem tarthatnak soha.

1939. jan. 1. után nyugdíjbalépők 12.000, azaz tizenkétezer Leire jogosultak, amely összeg szintén nem emelkedhetik, míg az 1943. jan. 1. után nyugdíjbalépőknek 14.000, azaz tizenégyezer Lei lesz a segélyösszege.

E megállapított segélyeket a kezelő választmány javaslatára a gyámintézeti köz-gyűlés csak akkor szállíthatja le, ha az intézet valamilyen elháríthatatlan csapás következtében olyan pénzügyi helyzetbe kerülne (pl. kamatok leszállása, kihelyezéseknél való veszteség stb.) mely indokoltá tenné ezt a leszállítást s az esetben emelheti fel, ha valami, nem várt vagyonhoz, jövedelemhez jutna, vagy pedig a tartalék tőke olyan növekedése állana elő (kamatok felemelkedése, tömeges elhalálozás, nyugdíjazás, megakadása) mely a segély felemelését indokoltá tenné, ez esetben azonban a felemelésben mindazok részesülnek, kik 1933. óta segélyre jogosultak (10 §)

Ha a tagok a 10. §-ban megállapított több segélyre tartozásukat igényt e célra magukat megterhelhetik, eddigi tagsági díjaikat felemelhetik, azonban az így begyűlt összeg a 4-ik 7-ban megállapított gyámintézeti vagyontól elkülönítve kezelendő.

b) Minden nyugdíjintézeti tag nyugdíjjogosultsága a 10-ik szolgálati év betöltésével kezdődik. A szolgálati év minden gyám-és nyugdíjintézeti tagnál az első lelkész-képesítő vizsga letételét követő év jan. 1. napjától számítandó. Tíz szolgálati év után a legnagyobb nyugdíj a mindenkori nyugdíj 40%-a, mely összeg minden szolgálati év után 2%-kal növekedik.

c.) A nyugdíjas lelkészek özvegyei és árvái a nyugdíjas elhalálozása esetén az özvegyek és árvákat megillető gyámsegélyben részesülnek.

d) Az az özvegy, aki elhalt férjével annak 60 éves kora után kötött házasságot, özvegyi segélyt csak abban az esetben igényelhet, ha férjével legalább 5 évig házasságban élt és fizető gyámintézeti tag volt.

Minden gyám és nyugdíjintézeti tag elhalálozásakor annak özvegye, árvái vagy ha ezek nincsenek, jogutódai 5 000 azaz ötezer Lei temetkezési segélyben részesülnek.

11. §. A segélykiosztás ideje, kezdete és a segélyezendők jogai.

A segélykiosztás ideje negyedévenként történik előleges részletekben. A segélyezett a felvett összegről szabályszerű nyugtát ad.

Az özvegy özvegységét, az árvák életidejét, leányok férjhez nem menetelét, mindenkor az illetékes lelkész igazolja.

A segélyezés úgy az árváknál, mint az özvegyeknél a férj és apa halálát követő hat hónap elteltével kezdődik, nyugdíjas lelkészeknél pedig a nyugdíjazás idejével.

12. §. A segélyre jogosultak.

1.) A nyugalmazott lelkészek. Teljes nyugdíjra jogosultak azok a lelkészek, kik életüknek 65-ik, vagy szolgálati évüknek 40-ik évét betöltötték, valamint azok a lelkészek is, akik a 10. §. b. pontja szerint valamely testi vagy lelki fogyatkozás miatt hivataluk folytatására képtelenek. Ha ez az eset a 10-ik szolgálati év előtt állana be, ez esetben a nyugdíjas szolgálat éve után évi 4-4⁰/₀ nyugdíjra jogosult, özvegye és árvái pedig csak a mindenkori segélynek (özvegyi) 50⁰/₀-ára tarthatnak igényt.

A nyugdíj jogosultság kezdetét, a nyugdíj mennyiségét, az özvegyi és árvasegélyt, illetve nagyságát a választmány javaslatára az e. m. gyám-és nyugdíjintézeti közgyűlés állapítja meg, amennyiben az e. ker. közgyűlés az illető tag nyugdíját kimondotta végérvényesen.

2.) az elhalt lelkipásztorok özvegyei.

3.) az elhalt lelkipásztorok árvái.

13. §. A segély megszűnik.

1.) Ha a segélyezett egyházi hivatalt nyert vagy elhalt.

2.) Ha az özvegy férjhez megy és árvái nincsenek. Ha azonban első férjétől árvái vannak, az özvegyi segélynek fele az árváknak kiadatik. Ha az özvegy második férje szintén lelkész, annak halála után az özvegyet csak egy segély illeti. Ha mindkét férjétől árvái vannak, az özvegy halála után mindkét fél árvái a 10. §-ban megszabott módon segélyezendők.

3.) Ha az özvegy botrányos életmódja által magát a segélyezésre érdemtelené teszi.

4.) Ha az árva 24-ik életévét betöltötte. A 24-ik életév betöltése után is élvezik azonban a segélyt azok az árvák, akik testi, szellemi fogyatkozásuk miatt keresetképtelenek.

5.) Ha az árva vagy özvegy a református vallásból kitér.

IV. Fejezet.

Kormányzat.

14. §. Az intézet igazgatói.

Az intézet igazgatói. :

- 1.) a kezelő választmány.
- 2.) a gyám-és nyugdíjintézeti közgyűlés.
- 3.) közigazgatási ügyekben az egyházmegyei közgyűlés, illetve egyházmegyei bíróság, mint fellebezési fórum.

15. §. A kezelő választmány.

A kezelő választmány áll : 1 elnök, 2. pénztárnok, 2. ülnök és 1. jegyzőből. A választmánynak hivatalból tagjai : az esperes, és az e. m. ügyész.

Az esperes a választmánynak elnöke, pénztárnoka nem lehet. A választmány elnökét a maga kebeléből választja 5 évre, aki évenként legalább egyszer, vagy maga, vagy a választmány egyik, vagy másik tagja által az általa megválasztott időben pénztári ellenőrzést

(rovancsolást) tart, vagy tartat s észrevételeiről a legközelebbi választmányi ülésen jelentést tesz.

A kezelő választmány évenként kétszer, a tavaszi és őszi egyházmegyei közgyűlést megelőzően-elnöke összehívására ülést tart. Üléséről jegyzőkönyvet vezet, határozatait jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjeszti. Megállapítja a tőke után szedhető évi kamatot, a tagok évi tagsági díját, járulékait.

Az alapszabályok módosítására, vagy az évi segélyek felemelésére vagy leszállítására javaslatokat tesz. Tavaszi gyűlésen a pénztárnok előző évi számadását s az az évi költségelőirányzatot, valamint a segély kiosztásáról szóló nyugtákat, a kötvények szabályszerűségét, a kölcsönadott összegek biztonságát felülvizsgálja, javaslatát jóváhagyás végett közgyűlés elé terjeszti. Az intézet ügyeinek kezelését felelősség terhe mellett vezeti.

A kezelő választmány határozatai ellen a feleknek fellebbezési joga van. Fellebbezési ügyekben másodfokulag ítél a gyám-és nyugdíjintézeti közgyűlés. Harmadfokon és véglegesen az e. m-i közgyűlés, illetve bíróság elé tartozó ügyekben az e. m. bíróság. A kezelő választmány elnökének és a két ülnökének a tiszteletdíja 5.00-5.00 Lei.

16. §. A gyám-és nyugdíjintézeti közgyűlés.

A gyám-és nyugdíjintézeti közgyűlés elnöke az esperes vagy annak törvényes helyettese : a hivatali szolgálatára nézve legidősebb tanács-bíró

A közgyűlés rendes tagjai : az e. megye gyám és ny. intézetébe belépett lelkészek, aki közgyűlésnél egy-egy szavazattal bírnak.

A közgyűlés rendes tagjai a gyám és nyugdíjintézetünk által nyugalmazott lelkészek, akik a közgyűlésen csak tanácskozási joggal bírnak.

A közgyűlést az esperes, hívja össze és pedig évenként legalább egyszer. A kezelő választmány, vagy tisz. rendes tag írásbeli kérésére is összehívandó a közgyűlés. A rendes lelkészek a közgyűlés összehívásáról mindenkor kötelesek értesíteni az egyházközségükben lakó nyugdíjas lelkészeket is.

A közgyűlés joga és kötelessége az intézet fölvirágoztatását munkálni, az öt-öt évre választott választmányt-a választások ellen beadott fellebbezések eldöntése

után a hivatalába beiktatni, a választmány eljárását ellenőrizni, a számadásokat végérvényesen helybenhagyni, a távozó tisztviselőt a reábizott kötelességek kifogástalan elvégzése után a szokásos óvások fentartása mellett állásától felmenteni, az évi tagsági díjakat, valamint az évi segélyeket megállapítani, az alapszabályokat módosítani, vagy újból alkotni, intézeti ügyészt választani, végül a választmány határozata, vagy intézkedése ellen, a tudtuladás után számított 15 nap alatt espereshez beadott fellebbezéseket felülbírálni másodfokon eldönteni.

17. §. A kezelő választmány választása.

A kezelő választmányt a gyám-és nyugdíjintézeti rendes tagok választják. A kezelő választmány elnökének értesítésére a választást az esperes rendeli el.

Esperes bontja fel a szavazatbontóbizottság jelenlétében, a zárt borítékba beküldött szavazatokat s ő rendeli el az új választást, ha annak szükségessége fennforog. A szavazatok összeszámlálásáról felvett jegyzőkönyv és a megőrzött szavazólapok alapján minden vitás esetekben, a közgyűlés állapítja meg, ki tekintendő megválasztottnak s a közgyűlés jóváhagyása nélkül senki nem lehet a kezelő választmány tagja.

V. Fejezet.

Tisztviselők.

18. §. Pénztárnok.

Pénztárnoknak csakis rendes lelkészt lehet megválasztani. A pénztárnok jogai: minden, az intézetet illető pénzeket számadása alá venni, kölcsönösszegeket, segélyt kiosztani s a tőke biztonsága felett örködni. A pénztárnok kötelessége: minden bevételt és kiadást pontosan elkönyvelni, erről a választmánynak évenként számot adni, annak kívánságára a pénztárt, ennek értékeit bármikor felmutatni, határozatait végrehajtani. Köteles minden segélyt a meghatározott időben kiosztani. Ha kölcsönkérő nem lenne a felesleges pénzmennyiséget köteles ideglenesen takarékpénztárba helyezni, hogy 200 Leinél nagyobb összeg, kamatozás nélkül ne heverjen. Köteles

az ujjonnan kiállítandó kötvényeknél az adós és kezes névaláírására, hitelképességére felügyelni, a kötvényeket hiven őrizni. Az intézettel szemben minden eljárásért, hivatali visszaélés, hanyagság, kezelés és vigyázatlanságból eredő károkért vagyoniilag is felelősséggel tartozik. *Pénztárnok évi tiszteletdíját*, minden évben a választmány javaslatára a gyám és nyugdíjintézeti közgyűlés állapítja meg.

19. §. *Jegyző.*

A kezelő választmány jegyzőjének kötelességét a 15 és 16. § szabja meg. Az intézet ügyében hivatalos okmányokat az elnök és a jegyző állit ki és irnak alá. A választmány jegyzője egyben a közgyűlésnek is jegyzője és az okiratok, jegyzőkönyvek őrizője. *A jegyző tiszteletdíja 500 L. azaz ötszáz Lei.*

20. §. *Ügyész.*

Az ügyészt a közgyűlés választja meg. Az intézet gyűlésein tanácskozási joga van. Az intézetet a törvényes hatóságok előtt képviseli. *Kötelességei*; az intézet által hozzá végrehajtás végett áttett ügyeket haladéktalanul a határozat értelmében végrehajtani, eljárásáról a pénztárnokot értesíteni s az általa beszédett összegeket a pénztárnoknak azonnal beszoigáltatni, Hivatalos eljárásaiért, ha ezekből kifolyólag az intézetet kár érné, anyagilag felelős.

Az ügyész tiszteletdíja : 1.200. azaz egyezerkettőszáz Lei.

Ha a nyugdíjintézeti tagok száma 8-nál kevesebbre apad, akkor a gyámintézeti vagyon kezelésére az e. m-i közgyűlés illetékes s ez választja meg a kezelő választmány tagjait mindig a lelkészek közül s elsősorban a tagok közül.

A közgyűlés a választmány javaslatára az intézeti tagok nyugdíjának özvegyi és árva díjának stb. ellátása után fennmaradt jövedelmet, 5% kivételével, mely a tőkéhez csatolandó az eriului-i e. m-i lelkész gyermekek tanulmánysegélyére, a fennmaradó összeget pedig az özvegyek és árvák segélyezésére fordítja.

